

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

VIETINĖS RINKLIAVOS UŽ LEIDIMŲ PREKIAUTI AR TEIKTI PASLAUGAS KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOSE VIETOSE IŠDAVIMĄ SURINKIMO ĮVERTINIMAS

2023 m. gruodžio 22 d.

Klaipėda

Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti kuriamą naudą visuomenei, padedant Klaipėdos miesto savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą, o savo darbui kelia aukščiausius kokybės reikalavimus – darbą atlieka kokybiškai, sąžiningai, atsakingai, veikia išvien dėl bendro tikslo.

Auditą atliko: Indrė Genienė (grupės vadovė), Laima Poškaitė.

Audito ataskaita pateikta: Klaipėdos miesto savivaldybės merui, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriui.

TURINYS

TURINYS	2
SANTRAUKA	3
ĮŽANGA.....	9
AUDITO REZULTATAI.....	10
1. RINKLIAVOS SURINKIMAS IR PANAUDOJIMAS.....	10
2. NE VISAIS ATVEJ AIS IŠDUODANT LEIDIMUS LAIKYTASI NUSTATYTŲ REIKALAVIMŲ.....	12
2.1. Leidimai išduoti ne visais atvejais pateikus visus privalomus dokumentus ir gavus reikalingus suderinimus.....	12
2.1.1. Nesilaikyta reikalavimų dėl projektų ir sprendinių pateikimo	13
2.1.2. Leidimai buvo išduoti neturint reikalingų suderinimų.....	13
2.1.3. Taikoma praktika dėl leidimų išplėstoms aptarnavimo vietoms žiemos laikotarpiu neatitinka esamo reglamentavimo.....	15
2.1.4. Leidimai veiklų vykdymui išduoti patvirtintose vietose.....	15
2.1.5. Išduodamuose leidimuose nurodyti teisingi duomenys.....	16
2.2. Leidimai išduodami nustatytais terminais.....	17
2.3. Rinkliavos mokėjimuose pažeidimų nenustatyta	17
2.4. Konkursinėse sutartyse numatyti įsipareigojimai atitiko konkursų sąlygas ir laimėtojų pateiktus pasiūlymus.....	17
3. VYKDOMOS KONTROLĖS EFEKTYVUMUI TRŪKSTA VEIKSMINGŲ POVEIKIO PRIEMONŲ	18
3.1. Vykdyti periodiniai leidimų sąlygų tikrinimai, tačiau nevykdyta tinkama sutartinių įsipareigojimų kontrolė	19
3.1.1. Atliekant leidimuose nustatytų sąlygų tikrinimus nevertinti užimami plotai.....	19
3.1.2. Nepakankama konkursinių sutarčių vykdymo kontrolė.....	21
3.2. Tik administracinių nuobaudų taikymas ir bendradarbiavimo tarp skyrių trūkumas neužtikrina siekiamų kontrolės rezultatų.....	22
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	27
PRIEDAI	30
1 Priedas. Audito apimtis ir metodai.....	30

Audito svarba

Savivaldybių tarybos turi teisę įstatymo numatytose ribose ir tvarka nustatyti vietines rinkliavas, savo biudžeto sąskaita savivaldybių tarybos gali numatyti mokesčių bei rinkliavų lengvatas¹.

Kiekviena savivaldybė tarybos sprendimais nustato vietinių rinkliavų įmokos dydžius, kurie yra renkami tos savivaldybės teritorijoje. Surinktos pajamos naudojamos strateginiuose veiklos planuose patvirtintoms priemonėms finansuoti, tokioms kaip švietimas, kultūra, sveikatos apsauga ir kitos sritys. Efektyvus vietinių rinkliavų administravimas turi įtakos didesniajam pajamų surinkimui, kuris yra panaudojamas viešųjų paslaugų teikimui savivaldybės gyventojams.

Viena iš vietinės rinkliavos rūšių yra už prekybos ir paslaugų teikimą savivaldybės tarybos nustatytose vietose išdavimą, kuri apima nemažai veiklos sričių (kavines, atrakcionus, kioskus, prekyba gėlėmis, suvenyrais ir kt.). Tinkamas rinkliavos surinkimas priklauso nuo aiškių teisės aktų, teisėto ir skaidraus leidimų išdavimo proceso bei veiksmingos kontrolės.

Atsižvelgiant į 2023 m. Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos skundo pagrindu atliktą tyrimą dėl juridinių asmenų veiklos pagal sutartis Melnragės – Girulių paplūdimių ruože, kurio metu buvo nustatyti pažeidimai dėl leidimuose nurodytų plotų viršijimo, buvo nuspręsta atlikti auditą bei įvertinti rinkliavos surinkimą už prekybos ir paslaugų teikimą Klaipėdos miesto viešosiose vietose.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti vietinės rinkliavos, už ilgalaikių leidimų prekiauti ar teikti paslaugas Klaipėdos miesto savivaldybės viešosiose vietose išdavimą, surinkimą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar leidimai prekybai ir paslaugų teikimui viešosiose vietose išduodami laikantis nustatytų reikalavimų;
- ar vykdoma efektyvi kontrolė, užtikrinanti, kad prekės ir paslaugos viešosiose vietose būtų teikiamos laikantis nustatytų sąlygų.

Audituojamas subjektas – Klaipėdos miesto savivaldybės administracija.

Audituojamasis laikotarpis – 2022 m. - 2023 m. III ketv. Kai kuriais atvejais analizei naudoti ir ankstesnių metų duomenys, vykdomos kontrolės vertinimui – ir vėlesnio laikotarpio duomenys.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (29 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Leidimų išdavimo procedūrose ne visais atvejais laikytasi tai reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, o efektyviai kontrolei trūksta periodinių konkursinių sutarčių įsipareigojimų įgyvendinimo tikrinimų bei

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucija, 121 str.

veiksmingų poveikio priemonių asmenims, nesilaikantiems Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo nuostatų.

1. Rinkliavos surinkimas ir panaudojimas

2022 m. Klaipėdos miesto savivaldybei sumokėta 341,2 tūkst. Eur rinkliavos už leidimus prekiauti ir teikti paslaugas Klaipėdos miesto viešosiose vietose, 2023 m. I-III ketv. – 395,7 tūkst. Eur. Rinkliavos surenkama daugiau nei planuota (2022 m. planuota 280,5 tūkst. Eur, o 2023 m. 01-09 mėn. – 263,5 tūkst. Eur). Didžioji dalis rinkliavos už prekybos ir paslaugų teikimą yra surenkama VŠĮ „Klaipėdos šventės“ už leidimų išdavimą prekybai ir paslaugų teikimui Jūros šventės metu.

Peržiūrėjus Klaipėdos miesto savivaldybės patvirtintus vietinės rinkliavos dydžius nustatyta, kad jie buvo keisti 2015 m. arba 2017 m., o kitos pozicijos nekeistos nuo pat Rinkliavos nuostatų pavirtinimo 2011 m. (išskyrus rinkliavos dydžius visų Jūros šventės ir miesto jubiliejinių bei istorinių sukakčių paminėjimo švenčių metu renginių teritorijoje), Rinkliavų įstatyme numatyta rinkliavos dydžių indeksavimo galimybe pasinaudota nebuvo. Palyginus rinkliavos dydžius su kitų didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybių rinkliavų dydžiais nustatyta, kad kitose savivaldybėse jie yra didesni, taip pat neretai rinkliavų dydžiai yra diferencijuojami pagal vietą (miesto centras ar kita vieta).

Nustatyta, kad nepakankamai reglamentuotos rinkliavos lengvatų suteikimo procedūros, kadangi esamuose teisės aktuose nėra nurodytos lengvatų suteikimo sąlygos (kokiais atvejais), procedūros (kas inicijuoja ir pan.), lengvatų rūšis (taikant mažesnę mokestį ar iš vis atleidžiant).

2011 m. patvirtinti rinkliavų panaudojimo tikslai šiai dienai nėra aktualūs – faktiškai surinktų rinkliavos lėšų panaudojimas planuojamas tik skiriant finansavimą VŠĮ „Klaipėdos šventės“ Jūros šventės organizavimui, o kitų tikslų vykdymui (leidimų išdavimo administravimui, Poilsio parko teritorijos tvarkymui ir infrastruktūros vystymui) biudžeto lėšos planuojamos bendra tvarka (1 skyrius, 10 psl.).

2. Ne visais atvejais išduodant leidimus laikytasi nustatytų reikalavimų

Pagal Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo nuostatas asmenys prekiauti ar teikti paslaugas miesto viešosiose vietose gali tik turėdami Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos išduotą leidimą, už kurį mokama vietinė rinkliava, tačiau prekiaujantiems ar teikiantiems paslaugas privačiuose ar nuomos (panaudos) sutarties pagrindu valdomuose žemės sklypuose vietinės rinkliavos mokėti nereikia. Audito metu buvo vertintos 100 atsitiktų ilgalaikių leidimų išdavimo procedūros.

Nesilaikyta reikalavimų dėl projektų ir sprendinių pateikimo

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu pavirtintoje leidimų išdavimą reglamentuojančioje tvarkoje nurodyta, kokius dokumentus asmuo turi pateikti, norint gauti leidimą prekybai ar paslaugų teikimui. Peržiūrėjus išduotus leidimus ir jų išdavimui pateiktus dokumentus nustatyta, kad 7 atvejais (iš 100) leidimai buvo išduoti nepateikus privalomų projektų ar sprendinių (2.1.1. skirsnis, 13 psl.).

Leidimai buvo išduoti neturint visų reikalingų suderinimų

Audito metu nustatyta, kad ne visais atvejais buvo laikomasi reikalavimų dėl dokumentų derinimo su atsakingais Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos skyriais: 3 atvejais nesuderinta su visais atsakingais skyriais išduodant leidimą veiklai privačioje teritorijoje ir 5 atvejais – veiklai ne privačioje

teritorijoje. Pagal esamą teisinį reglamentavimą privačiose viešosiose teritorijose veiklą vykdančioms asmenims taip pat privaloma teikti prašymą su papildomais dokumentais, suderinti juos su atsakingais skyriaus, tačiau už leidimo išdavimą nemokama vietinė rinkliava. Peržiūrėjus kitų didžiųjų miestų savivaldybių prekybos ir paslaugų teikimo viešosiose vietose taisykles, nustatyta, kad nė vienoje iš jų turėti leidimą, kai prekiaujama ar paslaugos teikiamos privačioje teritorijoje, nereikalaujama (2.1.2. skirsnis, 13 psl.).

Taikoma praktika dėl leidimų išplėstoms aptarnavimo vietoms žiemos laikotarpiu neatitinka esamo reglamentavimo

Leidimas prekiauti išplėstoje aptarnavimo vietoje prie stacionariosios viešojo maitinimo vietos išduodamas laikotarpiui nuo balandžio 1 d. iki spalio 31 d., o laikotarpiui nuo lapkričio 1 d. iki kovo 31 d. leidimas gali būti išduotas pagal atskirą prašymą, jei objektas pritaikomas veiklai žiemos sąlygomis. Nustatyti 7 atvejai (iš 51), kai leidimai buvo išduoti ir žiemos laikotarpiui, nepateikus atskiro prašymo kaip numatyta. Taip pat 2023 m. – 2024 m. žiemos sezonui leidimai veiklai vykdyti išduodami ir žiemai nepritaikytoms išplėstoms aptarnavimo vietoms. Tokia dabartinė praktika prieštarauja šiuo metu galiojančiam teisiniui reglamentavimui (2.1.3. skirsnis, 15 psl.).

Leidimai veiklų vykdymui išduoti patvirtintose vietose

Prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių leidžiama visose Klaipėdos miesto viešosiose vietose (išskyrus miesto žaliuosius plotus, tiltus, viadukus, ir gatvių sankryžas) pagal Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos patvirtintą vietų išdėstymo adresų sąrašą. Įvertinus ar leidimas išduotas pagal patvirtintą viešųjų vietų prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių adresų sąrašą nustatyta, kad visais atvejais leidimai veiklai išduoti nustatytose vietose.

1 atveju elektroninių dviračių mainų paslaugų teikimo vieta buvo patvirtinta automobilių stovėjimo aikštelėje (prie H. Manto g. 43C), nors kitiems objektams yra įtvirtintas draudimas juos projektuoti ir statyti automobilių stovėjimo aikštelėse. Šiuo atveju rinkliava už užimamą automobilių stovėjimo vietą nebuvo renkama, nes tai ne motorinė transporto priemonė, tik sumokėta rinkliava už paslaugų teikimą viešosiose vietose (10 Eur/mėn. už 15 kv .m. plotą) (2.1.4. skirsnis, 15 psl.).

Išduodamuose leidimuose nurodyti teisingi duomenys

Peržiūrėjus teiktus prašymus dėl leidimų išdavimo, išuodus leidimus, konkursinius pasiūlymus, konkurso nuostatus, sudarytas sutartis nustatyta, kad prašymuose ir pridėtuose dokumentuose nurodyta informacija sutampa su leidime nurodyta informacija (2.1.5. skirsnis, 16 psl.).

Leidimai išduodami nustatytais terminais

Leidimai išduodami nustatytais terminais – per 3 arba 5 darbo dienas nuo dokumentų pateikimo ir reikalingų suderinimų gavimo. Tik 3 atvejais (iš 100) leidimų išdavimas nežymiai vėlavo – 1-3 darbo dienas (2.2. poskyris, 16 psl.).

Rinkliavos mokėjimuose pažeidimų nenustatyta

Peržiūrėjus išduotus leidimus ir perskaičiavus sumokėtas rinkliavas pagal pateiktus dokumentus, nustatyta, kad visais atvejais (iš 100 patikrintų) leidimai buvo išduoti tik sumokėjus vietinės rinkliavos

įmoką, o sumokėti rinkliavos dydžiai atitiko Tarybos patvirtintinus dydžius, išskyrus vieną atvejį, kai rinkliava buvo apskaičiuota pagal prašyme nurodytą kavinės plotą (72 kv. m.), nors projekte kavinės plotas nurodytas 75 kv. m. (rinkliavos skirtumas visam leidimo išdavimo laikotarpiui – 14 Eur) (2.3. poskyris, 17 psl.).

Konkursinėse sutartyse numatyti įsipareigojimai atitiko konkursų sąlygas ir laimėtojų pateiktus pasiūlymus

Leidimai prekiauti ar teikti paslaugas gali būti išduodami ir konkurso būdu, sutartis turi būti parengta konkurso organizavimo nuostatų ir rezultatų pagrindu. 2022 m. buvo organizuoti 3 konkursai (dėl nestacionarios (kilnojamos) lauko kavinės Danės skvere, dėl mobilaus baro Danės skvere prie „Biržos“ tilto, dėl atrakcionų (laipynių) parko Poilsio parko teritorijoje). Peržiūrėjus konkursinius pasiūlymus, kurioms buvo išduoti leidimai 2022 m., nustatyta, kad visi dokumentai buvo pateikti pagal konkurso organizavimo ir vykdymo nuostatus, o laimėtojų pasirašytose sutartyse numatyti įmonių įsipareigojimai sutapo su konkurso nuostatų reikalavimais ir konkursiniuose pasiūlymuose nurodytais įsipareigojimais. (2.4. poskyris, 17 psl.).

3. Vykdomos kontrolės efektyvumui trūksta veiksmingų poveikio priemonių

Vykdyti periodiniai leidimų sąlygų tikrinimai, tačiau nevykdoma tinkama sutartinių įsipareigojimų kontrolė

Audituojamu laikotarpiu buvo atliekami leidimuose nustatytų sąlygų periodiniai patikrinimai (faktiškai Viešosios tvarkos skyrius atliko planinius patikrinimus 89 kartus), tačiau užimamų plotų matavimai, nuo ko priklauso sumokėtos rinkliavos dydis, pradėti vykdyti tik 2023 m. vasarą. Pagal audito procedūrų metu Viešosios tvarkos skyriaus atliktus laikinųjų įrenginių ar išplėstų aptarnavimo vietų matavimus 11 atvejų (iš 43) viršijo leidime nurodytą plotą. Tikslinga užimamų plotų matavimus atlikti ir 2024 m. vasaros sezono metu, kai būna intensyvus lauko kavinių sezonas (3.1.1. skirsnis, 18 psl.).

Pastebėta, kad išduotuose leidimuose kavinėms yra nurodomas tik užimamas plotas ir nėra pridedamos suderintos lauko kavinės ar išplėstos aptarnavimo vietos schema, todėl KMSA Viešosios tvarkos skyrius atlikdamas patikrinimus pagal išduotų leidimų sąlygas negali vizualiai įvertinti ar išplėsta aptarnavimo vieta, lauko kavinė, įrengta pagal suderintą schemą (kiti skyriai tokių vertinimų taip pat neatlieka). Taip pat tikrinimai tampa apsunkinti tais atvejais, kai vienu adresu yra išduoti keli leidimai (pvz. Žvejų g. 2, Turgaus g.10) (3.1.1. skirsnis, 18 psl.).

Konkursų sąlygose bei pasirašytose sutartyse nurodyta, kad konkurso laimėtojas, tinkamai vykdęs sutarties sąlygas, turi teisę kreiptis dėl vienkartinio sutarties galiojimo termino pratęsimo tomis pačiomis sąlygomis (3 arba 5 metams). Licencijų ir leidimų skyrius nurodė, kad vykdo pastovią sutarčių įsipareigojimų kontrolę, tačiau auditui pateikė tik du 2022-2023 m. I-III ketv. šio skyriaus specialistų vykdytų patikrinimų aktus dėl Klaipėdos miesto paplūdimiuose vykdomų įsipareigojimų. Apie vykdytus patikrinimus kitose konkursinėse vietose (Poilsio parkas, Danės skveras, prie Mumlaukio ežero) jokių duomenų nepateikė, nors būtent tinkamas įsipareigojimų vykdymas yra pagrindas sutarties pratęsimui. Audituojamu laikotarpiu buvo pratęsta sutartis nestacionariajai (kilnojamajai) lauko kavinei prie Mumlaukio ežero šalia Liepojos g. automobilių sustojimo aikštelėje dar 5 metams (3.1.2. skirsnis, 21 psl.).

Audito metu atlikus apžiūras nustatyta, kad: 43 proc. kavinių per nustatytą 7 darbo dienų terminą nebuvo demontavusios ar pašalinusios laikinųjų įrenginių ar išplėstų aptarnavimo vietų įrangos pasibaigus leidimų galiojimo terminams 2023 m. (rugpjūtį, rugsėjį, spalį); 17 prekybininkų ar paslaugų teikėjų veikos vykdymui nebuvo išduotas leidimas (12 iš jų buvo privačiose teritorijose, tačiau pagal šiuo metu galiojantį teisinį reglamentavimą, prekiaujant ar teikiant paslaugas privačioje teritorijoje rinkliavos mokėti nereikia, tačiau leidimą turėti vis tiek yra privaloma); paplūdimyje 2 įmonės buvo įrengusios kilnojamus statinius, kuriuose teikė pirties paslaugas, nors pagal teisės aktus kilnojamosios pirtys šiose pajūrio zonose negalėjo būti statomos ir leidimai pirtčių veiklai leidimai negalėjo būti išduoti. (3.1.1. skirsnis, 19 psl.).

Tik administracinių nuobaudų taikymas ir bendradarbiavimo tarp skyrių trūkumas neužtikrina siekiamų kontrolės rezultatų

Viešosios tvarkos skyrius patikrinimų metu fiksavęs pažeidimą pradeda administracinę teiseną (2022-2023 m. III ketv. dėl nustatytų Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo reikalavimų nesilaikymo atvejų buvo surašyti 64 administracinių nusižengimų protokolai). Dažniausiai nustatomi pažeidimai dėl vykdomos prekybos gėlėmis švenčių dienomis neturint leidimų bei dėl kavinių, kurios pasibaigus leidimo galiojimo terminui per 7 darbo dienas nedemontuoja ar nepašalina laikinųjų įrenginių ar išplėstų aptarnavimo vietų įrangos. 2023 m. audito procedūrų metu 43 proc. apžiūrėtų kavinių nebuvo laiku demontavusios ar pašalinusios laikinųjų įrenginių ar išplėstų aptarnavimo vietų įrangos. Ankstesniais laikotarpiais ši rodiklis buvo dar didesnis (94 proc. ir 100 proc.). Skiriamos baudos pagal administracinių nusižengimų kodekso atitinkamus straipsnius nėra didelės, todėl neskatina verslininkų susitvarkyti laikinųjų įrenginių pasibaigus leidimo galiojimo terminui. Tokiais atvejais tikslinga taikyti ir kitas poveikio priemones.

Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo 30 p. yra nustatyta, kad kai nesilaikoma minėtojo aprašo nuostatų asmenims gali būti taikomas prekybos ar paslaugų teikimo laikas pusei metų apriojamas iki 19.00 val., sustabdomas leidimo galiojimas 6 mėn. arba leidimo galiojimas panaikinamas. Audituojamu laikotarpiu, nors ir buvus nustatytiems pažeidimams, šios Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos nustatytos poveikio priemonės nė karto nebuvo taikytos. Išaiškinta priežastis – bendradarbiavimo tarp Viešosios tvarkos skyriaus ir Licencijų ir leidimų skyriaus trūkumas.

Analizuojant Rinkliavos nuostatuose nustatytas poveikio priemones, pastebėta, kad šios priemonės ne visais atvejais galėtų būti praktiškai pritaikytos – nebegalėtų būti pritaikytas apriojimas veiklai, sustabdytas ar panaikintas leidimais, tais atvejais, kai leidimas jau negalioja (3.2. poskyris, 22 psl.).

Rekomendacijos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai

1. Siekiant efektyvumo, aiškumo vykdant vietinės rinkliavos surinkimą, peržiūrėti ir pakeisti Prekybos ir paslaugų teikimo miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatus:

- 1.1. Peržiūrėti patvirtintus rinkliavos dydžius, tuo pačiu įvertinant, ar nėra tikslingas jų skirstymas pagal prekybos ir paslaugų suteikimo vietą (1-asis pagrindinis rezultatas);
1. 2. Detalizuoti lengvatų suteikimo sąlygas ir procedūras vietinės rinkliavos mokėtojams (1-asis pagrindinis rezultatas);

- 1.3. Peržiūrėti ir atsisakyti neaktualių rinkliavos panaudojimo tikslų (1-asis pagrindinis rezultatas).
2. Siekiant efektyvios konkursinių sutarčių kontrolės, patvirtinti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Licencijų ir leidimų skyriaus koordinuojamų sutarčių įsipareigojimų vykdymo kontrolės tvarką, kurioje būtų nustatytas patikrinimų periodiškumas, rezultatų įforminimas (3-asis pagrindinis rezultatas).
3. Siekiant užtikrinti Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo reikalavimų laikymąsi, patvirtinti efektyvias poveikio priemones, taikomas prekybininkams ir paslaugų teikėjams, nesilaikantiems minėto aprašo nuostatų (3-asis pagrindinis rezultatas).
4. Siekiant, kad būtų galima laiku pritaikyti numatytas poveikio priemones už Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo reikalavimų nevykdymą, nustatyti, kokiais būdais ir terminais Viešosios tvarkos skyriaus specialistai privalo informuoti Licencijų ir leidimų skyrių apie asmenis, kuriems yra įsigaliojusi administracinė nuobauda už minėto aprašo nuostatų pažeidimus (3-asis pagrindinis rezultatas).
5. Siekiant aiškumo, įvertinti, ar tikslinga išduoti leidimus fiziniams ir juridiniams asmenims vykdantiems prekybą ar teikiantiems paslaugas nuosavybės teise ar nuomos (panaudos) sutarties pagrindu valdomose žemės sklypuose (2-asis pagrindinis rezultatas).
6. Siekiant efektyvaus rinkliavos surinkimo, 2024 m. vasaros sezono metu atlikti išplėstų aptarnavimo vietų, nestacionarių lauko kavinių ir paplūdimiuose veikiančių verslo subjektų užimamų plotų matavimus (3-asis pagrindinis rezultatas).
7. Siekiant efektyvesnės ir visapusiškos išduotų leidimo sąlygų laikymosi kontrolės, prie leidimo pridėti ir suderintas schemas bei teisės aktuose numatyti jų patikrinimo procedūras (3-asis pagrindinis rezultatas).
8. Siekiant neapriboti savivaldybės galimybių gauti pajamas už automobilių parkavimą, leidimus dviračių mainų ar dalijimosi sistemos paslaugoms išduoti viešosiose vietose, atitinkančiose Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo reikalavimą nestatyti automobilių stovėjimo aikštelėse, ant pravažiavimo vietų, pėsčiųjų, dviračių, praejimo takų, žaliųjų plotų, tiltų, viadukų, gatvių sankryžose (2-asis pagrindinis rezultatas).
9. Siekiant aiškesnio ir tikslesnio teisinio reglamentavimo, peržiūrėti Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo nuostatas ir:
- 9.1. priimti sprendimus dėl leidimų išdavimo laikotarpio pagal šiuo metu taikomą praktiką (2-asis pagrindinis rezultatas);
- 9.2. pakeisti 16 punkto nuostatas, panaikinant negaliojančius papunkčius (2-asis pagrindinis rezultatas).
- Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (27 psl.)

Vietos savivaldos įstatymas nustato, kad vietinių rinkliavų nustatymas yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos, jų dydžių tvirtinimas yra išimtinė tarybos kompetencija². Rinkliavų įstatyme nurodyta, kokias vietines rinkliavas gali nustatyti savivaldybės, tarp jų – rinkliava už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose išdavimą³.

Vietinės rinkliavos yra savivaldybės biudžeto pajamų dalis. Už leidimų prekiauti ir teikti paslaugas Klaipėdos miesto viešosiose vietose Klaipėdos miesto savivaldybės 2022 m. gavo 341,2 tūkst. Eur pajamų, 2023 m. I-III ketv. – 395,7 tūkst. Eur. Leidimų išdavimą administruoja Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos (toliau – KMSA) Leidimų ir licencijų skyrius bei VšĮ „Klaipėdos šventės“ (prekybai ir paslaugų teikimui Jūros šventės ir miesto jubiliejinių bei istorinių sukakčių paminėjimo švenčių metu).

Rinkliavos dydžius ir bendruosius reikalavimus prekybai ir paslaugų teikimui viešosios vietose reglamentuoja Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimas⁴, o detali leidimų išdavimo tvarka nustatyta KMSA direktoriaus patvirtintame tvarkos apraše⁵.

Atsižvelgiant į audito tikslą, apsispręsta audito metu laikyti, kad ilgalaikiais leidimais prekiauti ar teikti paslaugas bus laikomi leidimai: išduoti 30 dienų ar ilgesniam terminui; išduoti daugiau kaip 30-čiai pavienių dienų per tris paeiliui einančius mėnesius. Iš viso audituojamu laikotarpiu buvo išduoti 996 ilgalaikiai leidimai (2022 m. – 553 ilgalaikiai leidimai, 2023 m. 01-09 mėn. – 443 ilgalaikiai leidimai).

² Vietos savivaldos įstatymas, 6 str. 2 p., 15 str. 2 d. 29 p.

³ Rinkliavų įstatymas, 11 str. 1 d. 2 p.

⁴ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011-10-27 sprendimas Nr. T2-331 „Dėl prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatų ir prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

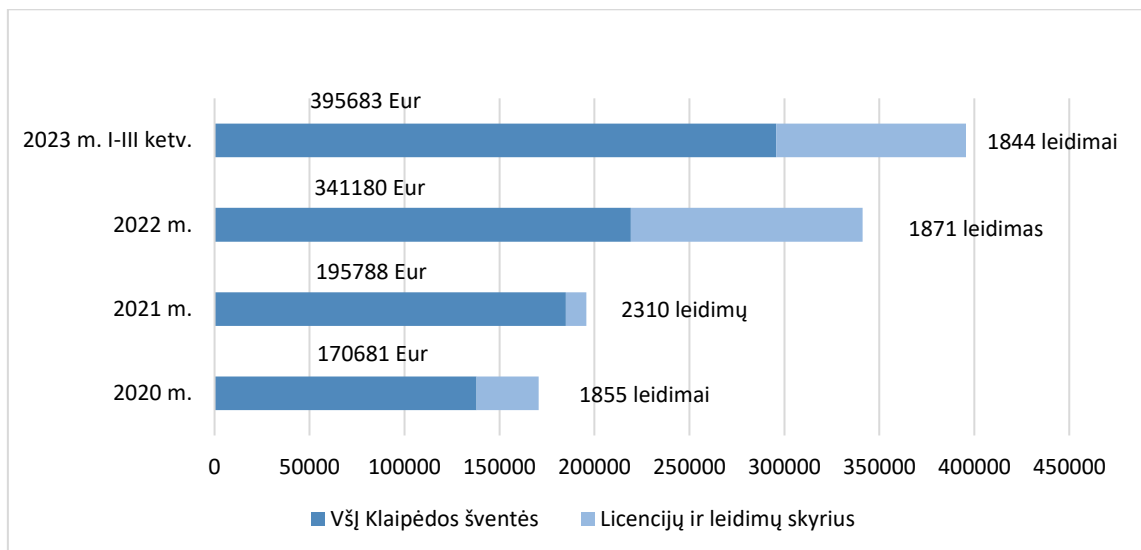
⁵ KMSA direktoriaus 2014-07-03 įsakymas Nr. AD1-2014 „Dėl prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

AUDITO REZULTATAI

1. RINKLIAVOS SURINKIMAS IR PANAUDOJIMAS

Pastaraisiais metais pajamos iš vietinės rinkliavos už leidimus prekiauti ar teikti paslaugas Klaipėdos miesto viešosiose vietose didėjo (1 pav.). Atkreiptinas dėmesys, kad leidimai išduodami, tačiau rinkliavos mokėti nereikia, kai prekiaujama ar teikiamos paslaugos privačioje teritorijoje. Didžioji dalis rinkliavos už prekybos ir paslaugų teikimą yra surenkama VšĮ „Klaipėdos šventės“ – 2020 m. - 2023 m. I-III ketv. laikotarpiu tai sudarė nuo 64 proc. iki 94 proc. visų rinkliavos pajamų (Tarybos sprendimu⁶ prekybai ir paslaugų teikimui Jūros šventės ir miesto jubiliejinių bei istorinių sukakčių paminėjimo švenčių metu leidimus išduoda ir rinkliavą renka bei vėliau perveda į savivaldybės biudžetą ne KMSA Licencijų ir leidimų skyrius, o VšĮ „Klaipėdos šventės“). 2022 m. bendra sumokėtos rinkliavos grąžinimų suma buvo 2970,42 Eur, o iki 2023 I-III ketv. – 3263,70 Eur⁷.

1 pav. Rinkliavos pajamos ir išduotų leidimų skaičius

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal KMSA apskaitos duomenis, Licencijų ir leidimų skyriaus metinės veiklos ataskaitas ir VšĮ „Klaipėdos šventės“ informaciją.

2020 m. ir 2021 m. Tarybos sprendimais⁸ dėl karantino asmenys buvo atleisti nuo rinkliavos, 2022 m. Tarybos sprendimais⁹ nuo vietinės rinkliavos buvo atleisti asmenys, tiesiogiai susiję su Žvejų g. rekonstrukcija, taip pat „Europiados“ šventės prekybininkai ir paslaugų teikėjai, išskyrus prekiaujančius alkoholiniais gėrimais.

Prekybos ir paslaugų teikimo miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatų (toliau – Rinkliavos nuostatai) 5 p. nustatyti atvejai, kada netaikoma rinkliava, taip pat 12 p. numatyta, kad atskiriems rinkliavos mokėtojams rinkliavos lengvatos gali būti nustatytos Tarybos sprendimu. Pažymėtina, kad Rinkliavos nuostatuose ar kituose vidiniuose teisės aktuose trūksta išsamesnio lengvatų suteikimo reglamentavimo – nėra nurodytos lengvatų suteikimo sąlygos (kokiais atvejais), procedūros (kas

⁶ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011-05-26 sprendimas Nr. T2-149 „Dėl pavedimo išduoti leidimus ir rinkti vietinę rinkliavą“.

⁷ Ankstesniu nei audituojamas laikotarpiu: 2020 m. grąžinimų suma buvo 32 826 Eur, 2021 m. – 19 948 Eur.

⁸ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimai: 2020-04-09 Nr. T2-51; 2020-04-29 Nr. T2-67; 2020-05-21 Nr. T2-99; 2021-02-25 Nr. T2-28.

⁹ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimai: 2022-05-26 Nr. T2-149; 2022-05-26 Nr. T2-122.

inicijuoja ir pan.), lengvatų rūšis (taikant mažesnę mokestį ar iš vis atleidžiant). Dėl nepakankamai išsamaus teisinio reglamentavimo KMSA darbuotojams suteikiami platūs įgaliojimai veikti savo nuožiūra rengiant sprendimų projektus bei neužtikrinamas teisėkūros aiškumo principas, reikalaujantis, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas būtų logiškas, nuoseklus, glaustas, aiškus ir nedviprasmiškas.

Analizuojant pajamų planavimą 2022 m. ir 2023 m. 01-09 mėn. nustatyta, kad pajamų yra surenkama daugiau nei yra planuojama: 2022 m. pajamų buvo surinkta 60,7 tūkst. Eur (22 proc.) daugiau nei planuota (280,5 tūkst. Eur), o 2023 m. 01-09 mėn. 132,2 tūkst. (50 proc.) daugiau nei planuota (263,5 tūkst. Eur).

Peržiūrėjus patvirtintus vietinės rinkliavos dydžius matyti, kad jie paskutinį kartą buvo keisti 2015 m. arba 2017 m., o kitos pozicijos nekeistos nuo pat Rinkliavos nuostatų pavirtinimo 2011 m. (išskyrus rinkliavos dydžius visų Jūros šventės ir miesto jubiliejinių bei istorinių sukakčių paminėjimo švenčių metu renginių teritorijoje¹⁰). Nors Rinkliavų įstatyme numatyta rinkliavos dydžių indeksavimo galimybė¹¹, tačiau ją pasinaudota nebuvo ir rinkliavų dydžiai nebuvo keisti. Palyginus Klaipėdos miesto savivaldybės rinkliavų dydžius su kitų Lietuvos miestų savivaldybių kai kurių objektų rinkliavų dydžiais nustatyta, kad kitose savivaldybėse jie yra didesni, taip pat yra diferencijuojami pagal vietą (miesto centras ar kita vieta). Klaipėdoje skirstymo pagal paklausimo zonas nėra, išskyrus Jūros šventės ir miesto jubiliejinių bei istorinių sukakčių paminėjimo švenčių metu.

1 lentelė. Rinkliavų dydžių palyginimas (Eur per mėnesį)

Eil. Nr.	Rinkliavos objektas	Vilnius	Kaunas	Klaipėda	Šiauliai	Panevėžys
1.	Kioskas (12 kv. m.)	86 Eur arba 42 Eur (priklausomai nuo vietos)	24 Eur	29 Eur	60 Eur	nėra tokios rinkliavos
2.	Lauko kavinė (50 kv. m.)	250, 150 arba 50 Eur (priklausomai nuo vietos)	60 Eur	51 Eur	100 Eur	nėra tokios rinkliavos
3.	Atrakcionai (20 kv. m.)	82 Eur arba 34 Eur (priklausomai nuo vietos)	90 Eur	43 Eur	34 Eur	4,3 Eur
4.	Specializuoti automobiliai	43 Eur arba 21 Eur (priklausomai nuo vietos)	180 Eur arba 90 Eur (priklausomai nuo vietos)	29 Eur	120 Eur	5,8, 8,7 arba 12 Eur (priklausomai nuo vietos)

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal kitų miestų savivaldybių tarybų sprendimus

Atsižvelgiant į tai, kad rinkliavos dydžiai nesikeitė jau keletą metų bei nebuvo indeksuojami, bus teikiama rekomendacija dėl vietinės rinkliavos dydžių peržiūrėjimo, įvertinant, ar nėra tikslingas skirstymas pagal prekybos ir paslaugų suteikimo vietą.

Rinkliavos nuostatuose nustatyti rinkliavos panaudojimo tikslai: surinktos lėšos už rinkliavą naudojamos leidimų išdavimo administravimo, renginių bei švenčių rengimo ir aptarnavimo, rinkliavos rinkimo ir leidimų organizavimo išdavimo, prekybos ir paslaugų bei reklamos vietų ir paklausimo zonų išdėstymo schemų rengimo, vietų paskirstymo ir kontrolės išlaidoms padengti bei Poilsio parko teritorijos

¹⁰ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2023-05-25 sprendimas Nr. T2-78 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 27 d. sprendimo Nr. T2-331 „Dėl prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatų ir prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹¹ Rinkliavų įstatymas, 13 str. 3 d.

tvarkymui ir infrastruktūros vystymui¹². Nustatyta, kad faktiškai surinktų rinkliavos lėšų panaudojimas planuojamas tik skiriant finansavimą VšĮ „Klaipėdos šventės“ Jūros šventės organizavimui¹³, o kitiems renginiams ar tikslams – ne, t. y. į biudžetą patekusios lėšos planuojamos bendra tvarka. Atsižvelgiant į tai, siekiant aiškaus ir tinkamo biudžeto lėšų paskirstymo, tikslinga keisti Rinkliavos nuostatus, nes dar 2011 m. patvirtinti rinkliavų panaudojimo tikslai šiai dienai nėra aktualūs.

2. NE VISAIS ATVEJ AIS IŠDUODANT LEIDIMUS LAIKYTASI NUSTATYTŲ REIKALAVIMŲ

Pagal Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo nuostatas¹⁴ (toliau – Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašas) juridiniai ar fiziniai asmenys prekiauti ar teikti paslaugas miesto viešosiose vietose gali tik turėdami KMSA išduotą leidimą, už leidimo išdavimą mokama tarybos patvirtinta vietinė rinkliava, prekiaujantiems ar teikiantiems paslaugas privačiuose ar nuomos (panaudos) sutarties pagrindu valdomuose žemės sklypuose vietinės rinkliavos mokėti nereikia. Leidimų išdavimo tvarka detalizuota KMSA direktoriaus įsakymu patvirtintame Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos apraše (toliau – Leidimų išdavimo tvarkos aprašas)¹⁵.

Audituojamu laikotarpiu buvo išduoti 996 ilgalaikiai leidimai. Audito metu vertindami ar leidimai prekybai ir paslaugų teikimui viešosiose vietose išduodami laikantis nustatytų reikalavimų, nagrinėjome atsirinktų 100 ilgalaikių leidimų išdavimą, iš jų buvo patikrintas 51 leidimas išduotas kavinių veiklai (nestacionariosios lauko kavinės, viešasis maitinimas, paplūdimių kavinės) ir 49 leidimai išduoti visoms kitoms veiklų rūšims¹⁶.

2.1. Leidimai išduoti ne visais atvejais pateikus visus privalomus dokumentus ir gavus reikalingus suderinimus

Audito metu vertinome¹⁷: ar leidimas prekybai ir paslaugų teikimui viešosios vietose išduotas pateikus visus reikalaujamus dokumentus; ar leidimas išduotas gavus reikalingus suderinimus; ar leidimas išduotas teisės aktuose nustatytam laikotarpiui; ar leidimas veiklai išduotas patvirtintu viešosios vietos

¹² Prekybos ir paslaugų teikimo miesto viešose vietose vietinės rinkliavos nuostatai, patvirtinti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011-10-27 sprendimu Nr. T2-331, 10 p., 13 p., 14 p.

¹³ 2021-05-19 Klaipėdos miesto savivaldybės lėšomis iš dalies finansuojamos programos projekto sutartis Nr. J9-1339, jos 2022-06-15 papildomas susitarimas Nr. J9-1886 ir 2023-06-01 papildomas susitarimas Nr. J9-1962.

¹⁴ Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešose vietose tvarkos aprašas, patvirtintas 2011-10-27 sprendimu Nr. T2-331, 14 p.

¹⁵ KMSA direktoriaus 2014-07-03 įsakymas Nr. AD1-2014 „Dėl prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹⁶ Atrakcionai, poilsio paslaugos, nuoma; eglutės; gėlės; gėlės švenčių metu; išnešiojamoji prekyba, specialiosios nemotorinės transporto priemonės - maisto produktai (išskyrus ledus ir gaiviuosius gėrimus iš šaldomų vežimėlių); kapinės; kioskai; ledai, gaivieji gėrimai; mažieji autotraukiniai; paviljonai; poilsiui skirtos prekės; renginiai; specializuotieji automobiliai, automobilių priekabos; suvenyrai; ūkininkų prekyba; vaisiai; daržovės.

¹⁷ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011-03-17 sprendimas Nr. T2-51 „Dėl viešųjų vietų prekiauti ar teikti paslaugas Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje nustatymo“ 1 p., Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas KMSA direktoriaus 2014-07-03 įsakymu Nr. AD1-2014, 4 p., 13 p., 13¹ p., 17 p., 29 p., Klaipėdos miesto savivaldybės viešųjų vietų prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių išdėstymo adresų sąrašai, patvirtinti KMSA direktoriaus 2015-12-15 įsakymu Nr. AD1-3685, 2022-11-30 įsakymu Nr. AD1-1471.

prekybai ir paslaugų teikimui adresu; ar leidime įrašyta informacija atitinka pateiktuose dokumentuose nurodytą informaciją.

2.1.1. Nesilaikyta reikalavimų dėl projektų ir sprendinių pateikimo

Leidimų išdavimo tvarkos aprašo 13 p. nustatyta, kokius dokumentus asmuo turi pateikti, norint gauti leidimą prekybai ar paslaugų teikimui¹⁸. Peržiūrėjus išduotus leidimus ir jų išdavimui pateiktus dokumentus nustatyta, kad Licencijų ir leidimų skyrius išduodamas leidimus ne visais atvejais sutikrindavo, ar kartu su prašymu buvo pateikti visi dokumentai, kurie numatyti Leidimų išdavimo tvarkos aprašo 13 p., nes 7 atvejais (iš 100) leidimai buvo išduoti nepateikus privalomų projektų ar sprendinių. Šiais atvejais KMSA atsakingi skyriai negalėjo įvertinti laikinų statinių, įrenginių ir įrengimų estetinio-vizualinio derėjimo prie bendro esamo miesto architektūrinio vaizdo, paveldosaugos reikalavimų laikymosi ir miesto tvarkymo galimybių.

Leidimų išdavimo be projektų ar sprendinių atvejai

- Leidimas Nr. 5/LK-1-2023, adresu Smiltynės g. 2, nestacionariai lauko kavinei, 24 kv. m., buvo išduotas nesant pridėto projekto-aiškinamojo rašto. Prie prašymo buvo pridėta tik neryški nuotrauka, be jokių prekyvietės matmenų;
- Leidimai Nr. 29/V-1-2022, Nr. 27/V-2-2022, Nr. 2/K-1-2022, Nr. 35/V-1-2022, 13/MP-2-2022, 10/S-4-2022 prekybai vaisiais ir daržovėmis, suvenyrais, išnešiojamajai prekybai, specialiosioms nemotorinėms transporto priemonėms maisto produktais bei prekybai iš kiosko buvo išduoti be pateiktų sprendinių su nurodytais matmenimis.

KMSA direktoriaus įsakymu¹⁹ buvo nustatyta, kad nuo 2021-04-01 iki 2021-12-31 reikalavimai dėl sprendinių ir projektų pateikimo, jų derinimas su savivaldybės atsakingais skyriais netaikomi. Kadangi šis palengvinimas buvo nustatytas tik 2021 m., dėl karantino, o aukščiau nurodyti prašymai buvo teikti 2022 m. ar 2023 m., Licencijų ir leidimų skyrius negalėjo išduoti leidimų be pridėtų sprendinių ar projektų.

Peržiūrėjus prašymus, kartu pateiktomis schemomis ar sprendiniais, ir išduotuose leidimuose nurodytus veiklos plotus, nustatytas 1 atvejis, kai prašyme nurodytas plotas neatitiko projekte nurodyto ploto: prašyme Nr. RS11-1631 nurodytas plotas buvo 72 kv. m., nors projekte kavinės plotas nurodytas 75 kv. m. Leidimas buvo išduotas, rinkliava apskaičiuota ir sumokėta už 72 kv. m. (223 Eur), o ne už 75 kv. m (237 Eur).

2.1.2. Leidimai buvo išduoti neturint reikalingų suderinimų

Leidimų išdavimo tvarkos aprašo 17 p. yra nustatyta, kokiais atvejais ir su kokiais KMSA skyriais turi būti derinami pateikti prašymai su pridėtais dokumentais (Urbanistikos ir architektūros, Miesto tvarkymo, Paveldosaugos skyriais arba Nuolatine komisija Klaipėdos miesto savivaldybės viešųjų vietų prekiauti ir

¹⁸ Asmuo turi pateikti: prašymą; laikinųjų įrenginių, specializuoto automobilio, automobilio priekabos, maisto vagonėlio, specialiosios nemotorinės transporto priemonės sprendinius – bendrą vaizdą su nurodytais matmenimis, o kiosko, pavidijono, nestacionariosios lauko kavinės, išplėstų aptarnavimo vietų prie stacionariosios viešojo maitinimo vietos ar laikino mobiliojo įrenginio (konteinerio ir pan.) projektą – aiškinamąjį raštą; specializuoto automobilio, automobilio priekabos valstybinės registracijos dokumento kopiją; ūkininko pažymėjimo ar kito dokumento, įrodančio, kad žemės ūkio produkcija užauginta registruotame asmeniniame ūkyje; apmokėjimo dokumentą už išduotą leidimą.

¹⁹ KMSA direktoriaus 2021-03-22 įsakymas Nr. AD1-357 „Dėl prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo taikymo karantino režimo ir po jo metu“ ir jo 2021-03-24 pakeitimas Nr. AD1-357.

teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių klausimams spręsti (toliau – Komisija). Nustatyta, kad ne visais atvejais buvo laikomasi reikalavimų dėl dokumentų suderinimo su atsakingais KMSA skyriais:

- 4 atvejais²⁰ išduodant leidimus išplėstoms aptarnavimo vietoms ne privačioje teritorijoje dokumentai nebuvo suderinti su Miesto tvarkymo skyriumi;
- taikoma skirtinga praktika išduodant leidimus išplėstoms aptarnavimo vietoms privačioje teritorijoje: 4 atvejais²¹ dokumentai buvo suderinti su visais atsakingais skyriais, 1 atveju²² – nederinta su jokia skyriumi, 2 atvejais²³ nebuvo derinta su Miesto tvarkymo skyriumi;
- 1 atveju²⁴ išduodant leidimą kitoms veiklų rūšims pateiktas sprendinys nebuvo suderintas su Urbanistikos ir architektūros skyriumi.

Licencijų ir leidimų skyrius negalėjo išduoti leidimų dėl veiklos vykdymo, nepatikrinęs ar yra gauti visi reikalingi suderinimai, kurie yra numatyti pagal Leidimų išdavimo tvarkos aprašo 17.1 papunktį. Licencijų ir leidimų skyrius pateikė paaiškinimą, kad prašymų su pridėtais dokumentais derinti atsakingiems KMSA skyriams nepateikė Klientų aptarnavimo skyrius. Tarnybos nuomone, Licencijų ir leidimų skyrius yra atsakingas, kad prieš išduodant leidimą būtų pateikti visi dokumentai ir gauti reikalingi suderinimai, nes vienas iš pagrindinių šio skyriaus uždavinių²⁵ yra operatyvus ir kokybiškas leidimų išdavimas, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, net jei tai prašymo derinimo eigoje praleido kitas skyrius. Nesuderinus pateiktų dokumentų su atsakingais KMSA skyriais nėra užtikrinama, kad laikinieji statiniai, įranga, kt. įrenginiai netrukdytys eksploatuoti miesto infrastruktūros objektų ir įrenginių, jų estetinė išvaizda derės prie bendro miesto vaizdo, nebus darkomas kultūros paveldas bei apribotas miesto tvarkymas.

Pagal prekybos ir paslaugų teikimo aprašo nuostatas nėra numatyta išimčių dėl derinimo asmenims, veikiantiems privačioje teritorijoje. Jiems taip pat privaloma teikti prašymą su papildomais dokumentais, suderinti juos su atsakingais skyriais, tik už leidimo išdavimą nemokama vietinė rinkliava. Esant tokiam reglamentavimui, turėti leidimus privaloma ne tik privačiose teritorijose veikiančioms kavinėms, bet ir visiems kitiems subjektams, tarp jų pavyzdžiui ir paštomatų veiklai prie prekybos centrų (nė vienas toks leidimas nėra išduotas). Peržiūrėjus kitų didžiųjų miestų savivaldybių prekybos ir paslaugų teikimo viešosiose vietose taisykles²⁶ (Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Šiaulių), nustatyta, kad nė vienoje iš jų turėti leidimą, kai prekiaujama ar paslaugos teikiamos privačioje teritorijoje, nereikalaujama. Klaipėdos miesto savivaldybei rekomenduotina apsvastyti, ar tikslinga palikti reikalavimą turėti leidimą asmenims, veikiantiems privačioje teritorijoje, pvz. norint išlaikyti reikalavimą dėl laikinų statinių, įrenginių ar kitos įrangos derėjimo prie bendro esamo architektūrinio komplekso vaizdo. Tačiau tokiu atveju taip pat

²⁰ Leidimai Nr. 2/VM-1-2022, Nr. 8/VM-1-2022, Nr. 79/VM-1-2023, Nr. 6/VM-1-2023.

²¹ Leidimai Nr. 12/VM-1-2022P, Nr. 13/VM-1-2022P, Nr. 15/VM-1-2022P, Nr. 2/VM-1-2023P.

²² Leidimas Nr. 5/VM-1-2022P.

²³ Leidimai Nr. 6/VM-1-2022P, Nr. 6/VM-1-2023P.

²⁴ Leidimas Nr. 5/SA-1-2022.

²⁵ KMSA Licencijų ir leidimų skyriaus nuostatai, patvirtinti KMSA direktoriaus 2023-04-18 įsakymu Nr. AD1-538, 4.1. p.

²⁶ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2013-07-10 sprendimas Nr. I-1312 „Dėl prekybos viešosiose vietose taisyklių tvirtinimo“, Kauno miesto savivaldybės tarybos 2003-03-13 sprendimas Nr. T-72 „Dėl prekybos Kauno viešosiose vietose tvarkos“, Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2019-07-04 sprendimas Nr. T-284 „Dėl Prekybos ir paslaugų teikimo Šiaulių miesto savivaldybės viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo“, Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2021-07-01 sprendimas Nr. 1-209 „Dėl Prekybos ir paslaugų teikimo Panevėžio miesto viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos 2016 m. rugsėjo 29 d. sprendimo Nr. 1-305 „Dėl Prekybos ir paslaugų teikimo Panevėžio miesto viešosiose vietose taisyklių ir leidimo prekiauti ar teikti paslaugas viešojoje vietoje formos patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“.

naudinga įvertinti, ar nėra perteklinis reikalavimas derinti projektą ar sprendinį su Miesto tvarkymo skyriumi, kuris privačių teritorijų netvarko (ir šiuo metu derinimas su juo vykdomas ne visais atvejais).

2.1.3. Taikoma praktika dėl leidimų išplėstoms aptarnavimo vietoms žiemos laikotarpiu neatitinka esamo reglamentavimo

Vadovaujantis Leidimų išdavimo tvarkos aprašo 13¹ p., leidimas prekiauti išplėstoje aptarnavimo vietoje prie stacionariosios viešojo maitinimo vietos išduodamas laikotarpiui nuo balandžio 1 d. iki spalio 31 d. Laikotarpiui nuo lapkričio 1 d. iki kovo 31 d. leidimas gali būti išduotas (išskyrus važiuojamąjį kelio dalį, automobilių stovėjimo aikšteles), kai asmenys pateikia atskirą prašymą ir įvykdo papildomus reikalavimus, pavyzdžiui: dirbtinis šildymas lauko sąlygomis, priemonės lankytojų apsaugai nuo vėjo ir kritulių.

Nustatyti 7 atvejai²⁷ (iš 51), kai leidimai buvo išduoti ir žiemos laikotarpiui, nepateikus atskiro prašymo, kaip numatyta Leidimų išdavimo tvarkos apraše. Licencijų ir leidimų skyrius paaiškino, kad asmenims, kurie turi įsirengę žiemai pritaikytas išplėstas aptarnavimo vietas, užtenka vieno prašymo, o nuostata dėl dviejų atskirų prašymų buvo įtvirtinta, kai vasarą veikiančios išplėstos aptarnavimo vietos neturi jokių apšiltinimų, įstiklinimų, bet žiemos laikotarpiu nori vykdyti veiklą.

Audito metu vykdant apžiūras nustatyta, kad kai kurios kavinės, norėdamos vykdyti veiklą ir žiemą, pateikė projektus, kaip bus pritaikytos išplėstos aptarnavimo vietos žiemos laikotarpiu, tačiau šių projektinių sprendimų neįgyvendino ir neįrengė numatytų apsauginių tvorelių bei šildytuvų²⁸. Licencijų ir leidimų informavo, jog po 2023-09-06 vykusio išvykstamojo posėdžio po Klaipėdos miesto senamiestyje įrengtas lauko terasas²⁹ nuspręsta leisti vykdyti veiklą ir iš nepritaikytų žiemai terasų, todėl po šio posėdžio svarstant įmonių pateiktus prašymus dėl veiklos vykdymo žiemos metu yra išduodami leidimai dėl veiklos vykdymo žiemos laikotarpiu, net iš nepritaikytų išplėstų aptarnavimo vietų. Pastebėtina, kad tokia dabartinė praktika prieštarauja galiojančiam teisiniam reglamentavimui, todėl rekomenduotina, esant savivaldybės politikų ir KMSA vadovybės pozicijai leisti veikti kavinėms žiemos laikotarpiu, net ir neįgyvendinant papildomų priemonių veiklai žiemos sąlygomis, pakeisti Leidimų išdavimo tvarkos aprašo nuostatas pagal dabartinę praktiką.

Audito metu taip pat pastebėta, kad aktualios redakcijos Leidimų išdavimo tvarkos aprašo nuostatos nėra tinkamai suredaguotos – 16 p. nukreipiama į aprašo 13.1.7 ir 13.1.8 punktus, kurie jau yra nebegaliojantys³⁰. Tuo neįgyvendinamas teisėkūros sistemiškumo principas, reikalaujantis, kad teisės normos derėtų tarpusavyje. Bus teikiama rekomendacija pasikeisti nesuderintas Leidimų išdavimo tvarkos aprašo nuostatas.

2.1.4. Leidimai veiklų vykdymui išduoti patvirtintose vietose

²⁷ Leidimai Nr. 2/VM-1-2022, Nr. 6/VM-1-2022, Nr. 68/VM-1-2022, Nr. 78/VM-1-2023, Nr. 79/VM-1-2023, Nr. 2/VM-1-2023P, Nr. 2/VM-2-2023.

²⁸ Prašymas Nr. RS11-2585 (2023-04-28), leidimo numeris Nr. L61/VM-1-2023; prašymas Nr. RS11-6288 (2023-10-13), leidimo numeris Nr. 12/VM-1-2023.

²⁹ Nuolatinės komisijos Klaipėdos miesto savivaldybės viešųjų vietų prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių klausimams spręsti posėdžio 2023-09-11 protokolai Nr. ADM-377.

³⁰ Papunktis 13.1.8 neteko galios KMSA direktoriaus 2017-05-29 įsakymu Nr. AD1-1382, o papunktis 13.1.7 2021-05-04 įsakymu Nr. AD1-564.

Klaipėdos miesto savivaldybės taryba nustatė³¹, kad prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių leidžiama visose miesto viešosiose vietose, išskyrus miesto žaliuosius plotus, tiltus, viadukus, ir gatvių sankryžas, taip pat įpareigojo KMSA rengti konkrečių prekybos ir paslaugų teikimo vietų išdėstymo adresų sąrašus. Audituojamu laikotarpiu galiojo KSMA direktoriaus 2015-12-15 įsakymu Nr. AD1-3685 ir 2022-11-30 įsakymu Nr. AD1-1471 patvirtinti sąrašai.

Įvertinus ar leidimas išduotas pagal KMSA direktoriaus įsakymu patvirtintą viešųjų vietų prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių adresų sąrašą nustatyta, kad leidimai veiklai išduoti nustatytose vietose.

1 atveju elektroninių dviračių mainų paslaugų teikimo vieta buvo pavirtinta atskiru KMSA direktoriaus įsakymais³² automobilių stovėjimo aikštelėje (H. Manto g. 43C), nors pagal Tarybos patvirtinto Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo 8 p. nuostatas, prekybai ir paslaugų teikimui reikalingi statiniai, įrenginiai, įranga ir kt., negali būti projektuojami ir statomi automobilių stovėjimo aikštelėse. Šiuo atveju rinkliava už užimamą automobilių stovėjimo vietą nebuvo renkama, nes tai ne motorinė transporto priemonė³³, tik sumokėta rinkliava už paslaugų teikimą viešosiose vietose (10 Eur/mėn. už 15 kv .m. plotą). Išsiaiškinta, kad įmonė pati savo prašyme nurodė šią vietą, o Komisija posėdžio³⁴ metu tam pritarė ir, kaip matyti iš protokole užfiksuotos informacijos, kitos vietos šioms paslaugoms nebuvo ieškoma, taip prarandant miesto pajamas už automobilių parkavimą toje vietoje. Atsižvelgiant į tai, bus teikiama rekomendacija, kad leidimai dviračių mainų ar dalijimosi sistemos paslaugoms teikti būtų išduodami viešosiose vietose, atitinkančiose Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo reikalavimą nestatyti automobilių stovėjimo aikštelėse, ant pravažiavimo vietų, pėsčiųjų, dviračių, praejimo takų, žaliųjų plotų, tiltų, viadukų, gatvių sankryžose. Atitinkamai turėtų būti papildytas ir Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo 8 p., įtraukiant ir elektrinius paspirtukus.

2 pav. Elektrinių paspirtukų užimamos vietos automobilių stovėjimo aikštelėje prie H. Manto g. 43C

2.1.5. Išduodamuose leidimuose nurodyti teisingi duomenys

Audito metu tikrinome, ar išduotame leidime nurodyta informacija atitinka pateiktuose dokumentuose ir nurodytą informaciją.

Peržiūrėjus teiktus prašymus dėl leidimų išdavimo ir išuodus leidimus, nustatyta, kad prašymuose ir pridėtuose dokumentuose nurodyta informacija sutapo su leidime nurodyta informacija.

³¹ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2011-03-17 sprendimas Nr. T2-51 „Dėl viešųjų vietų prekiauti ar teikti paslaugas Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje nustatymo“.

³² KMSA direktoriaus 2023-01-19 įsakymas Nr. AD2-107 „Dėl leidimų teikti dviračių mainų sistemos punktų paslaugas“.

³³ VŠĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“ 2023-11-08 raštas Nr. S5-976.

³⁴ Nuolatinės komisijos Klaipėdos miesto savivaldybės viešųjų vietų prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių klausimams spręsti 2023-01-19 posėdžio 2023-01-23 protokolas Nr. ADM-32.

2.2. Leidimai išduodami nustatytais terminais

Leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta, per kiek laiko turi būti išduodami leidimai – leidimas prekybai ir paslaugų teikimui viešose vietose turi būti išduotas per 3 darbo dienas nuo dokumentų pateikimo ir reikalingų suderinimų gavimo ir per 5 darbo dienas, kai ruošiamasi prekiauti iš kiosko, paviljono, nestacionariosios lauko kavinės, išplėstose aptarnavimo vietose prie stacionariosios viešojo maitinimo vietos, laikino mobiliojo įrenginio (konteinerio ir pan.)³⁵.

Audito metu vertinome, ar išduodant leidimus laikomasi šių terminų. Nustatyta, kad tik 3 atvejais³⁶ iš 100 (3 proc.) leidimų išdavimas nežymiai vėlavo (1-3 darbo dienas). Visais kitais atvejais leidimai buvo išduoti laiku.

2.3. Rinkliavos mokėjimuose pažeidimų nenustatyta

Prekybos ir paslaugų teikimo taisyklių 8¹ p. nustatyta, kad vietinė rinkliava turi būti sumokama iki leidimo išdavimo, o konkretūs rinkliavų dydžiai yra nustatyti Tarybos patvirtintuose Rinkliavos nuostatuose.

Audito metu vertinome, ar leidimas prekybai ir paslaugų teikimui buvo išduotas tik po rinkliavos sumokėjimo ir ar buvo sumokėta Tarybos sprendime nustatyto dydžio rinkliava. Peržiūrėjus išduotus leidimus ir perskaičiavus sumokėtas rinkliavas pagal pateiktus dokumentus, nustatyta, kad visais atvejais iš 100 patikrintų leidimai buvo išduoti tik sumokėjus vietinės rinkliavos įmoką, o sumokėti rinkliavos dydžiai atitiko Tarybos patvirtintinus dydžius, išskyrus vieną jau anksčiau minėtą atvejį³⁷, kai rinkliava buvo apskaičiuota pagal prašyme nurodytą kavinės plotą (72 kv. m.), nors projekte kavinės plotas nurodytas 75 kv. m. (rinkliavos skirtumas visam leidimo išdavimo laikotarpiui – 14 Eur).

2.4. Konkursinėse sutartyse numatyti įsipareigojimai atitiko konkursų sąlygas ir laimėtojų pateiktus pasiūlymus

Leidimų išdavimo tvarkos aprašo 10 p. numatyta, kad leidimai prekiauti ar teikti paslaugas gali būti išduodami ir konkurso būdu. KMSA direktorius sudaro konkurso vykdymo komisiją ir tvirtina konkurso nuostatus bei komisijos darbo reglamentą. Sutartis turi būti parengta konkurso organizavimo nuostatų ir rezultatų pagrindu.

Pagal Licencijų ir leidimų skyriaus pateiktą informaciją 2022 m. buvo organizuoti 3 konkursai (dėl nestacionarios (kilnojamos) lauko kavinės Danės skvere, dėl mobilaus baro Danės skvere prie „Biržos“ tilto, dėl atrakcionų (laipynių) parko Poilsio parko teritorijoje), 2023 m. organizuotas 1 konkursas (dėl vandens pramogų ir atrakcionų (vandenslydžio) paslaugų teikimo Malūno tvenkinio teritorijoje, paslaugos nepradėtos teikti, sutartis nutraukta³⁸).

³⁵ Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas KMSA direktoriaus 2014-07-03 įsakymu Nr. AD1-2014, 20 p., 21 p.

³⁶ Leidimai Nr. 15/SA-5-2022, Nr. 9/SP-1-2023, Nr. 6/S-3-2023.

³⁷ Leidimas Nr. 7/LK-1-2023.

³⁸ Nutraukta, nes nebuvo įgyvendintas visa apimtimi Vandens pramogų ir atrakcionų (vandenslydžio) paslaugoms teikti Klaipėdos miesto Malūno tvenkinio teritorijoje projektinis pasiūlymas, nepateiktas prašymas leidimui teikti paslaugas Klaipėdos miesto viešosiose vietose ir nesumokėta vietinė rinkliava.

Peržiūrėjus konkursinius pasiūlymus, kurioms buvo išduoti leidimai 2022 m. (dėl nestacionarios (kilnojamos) lauko kavinės Danės skvere ir atrakcionų (laipynių) parkui įrengti Klaipėdos miesto poilsio parko teritorijoje), nustatyta, kad visi dokumentai buvo pateikti pagal konkurso organizavimo ir vykdymo nuostatus³⁹, o laimėtojų pasirašytose sutartyse⁴⁰ numatyti įmonių įsipareigojimai sutapo su konkurso nuostatų reikalavimais ir konkursiniuose pasiūlymuose nurodytais įsipareigojimais. Licencijų ir leidimų skyrius nurodė, kad sutartinių įsipareigojimų⁴¹ įvykdymo patikrinimus atlieka prieš veiklos vykdymo pradžią, tačiau jokių patikrinimo aktų ar protokolų nerašo.

Audito metu tikrinant leidimo⁴² išdavimą nestacionariajai (kilnojamajai) lauko kavinei prie Mumlaukio ežero šalia Liepojos g. automobilių sustojimo aikštelėje, nustatyta, kad dėl šios vietos 2017 m. taip pat buvo vykdytas konkursas, po kurio pasirašyta sutartis⁴³. Sutarties 8 punkte nustatyta, kad įmonė, tinkamai vykdžiusi sutarties sąlygas, turi teisę kreiptis į KMSA direktorių dėl vienkartinio sutarties galiojimo termino pratęsimo 5 metams tomis pačiomis sąlygomis. 2023-01-01 susitarimu Nr. J9-3262 sutartis buvo pratęsta dar 5 metams. Licencijų ir leidimų skyriaus paprašius pateikti informaciją apie laikotarpį nuo 2018-03-13 iki 2022-12-31 atliktus įsipareigojimų⁴⁴ vykdymo patikrinimus, nes tai yra pagrindas pratęsti sutarties terminą, nė vienas patikrinimo aktas nebuvo pateiktas. Paašškinta, kad skyrius vykdo pastovią sutarčių kontrolę, t. y. kontroliuoja, kad įmonė turėtų leidimą prekiauti viešojoje vietoje ir laiku mokėtų nustatytą vietinę rinkliavą, laikytųsi Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo, Rinkliavos nuostatų, Leidimų išdavimo tvarkos reikalavimų, neprekiautų alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais. Kaip tikrinama, ar įmonė visą laikotarpį tinkamai vykdo kitas sutartyje numatytas sąlygas, informacijos nepateikė (daugiau apie sutarčių kontrolę žr. 3.1.2. skirsnį).

3. VYKDOMOS KONTROLĖS EFEKTYVUMUI TRŪKSTA VEIKSMINGŲ POVEIKIO PRIEMONŲ

Audito metu laikėmės nuostatos, jog veikia efektyvi kontrolė, užtikrinanti, kad prekės ir paslaugos viešosiose vietose būtų teikiamos laikantis nustatytų reikalavimų, jei atliekami periodiniai tikrinimai, o nustačius pažeidimus taikomos teisės aktuose nustatytos poveikio priemonės.

³⁹ KMSA direktoriaus 2021-08-10 įsakymas Nr. AD1-963 „Dėl dokumentų, reglamentuojančių konkurso nestacionariajai (kilnojamajai) lauko kavinei Danės skvere įrengti organizavimą ir vykdymą, patvirtinimo“, 2022-04-25 įsakymas Nr. AD1-525 „Dėl dokumentų, reglamentuojančių konkurso atrakcionų (laipynių) parkui įrengti Klaipėdos miesto Poilsio parko teritorijoje organizavimą ir vykdymą, patvirtinimo“.

⁴⁰ 2022-05-02 sutartis Nr. J9-1516 dėl nestacionariosios (kilnojamosios) lauko kavinės Danės skvere, Klaipėdoje, įrengimo ir eksploatavimo, 2022-05-05 sutartis Nr. J9-2647 dėl atrakcionų (laipynių) parko Klaipėdos miesto poilsio parke įrengimo ir eksploatavimo.

⁴¹ Pagal atrakcionų (laipynių) parko Klaipėdos miesto poilsio parke konkurso nuostatus ir pasirašytą sutartį yra numatyta: įrengti vaizdo stebėjimo įrangą, naudojamą Klaipėdos miesto poilsio parko teritorijos kontrolei; paslaugų teikimo teritorijoje įrengti šiukšlių dėžes, konteinerius, kilnojamuosius tualetus ir kitas švarą bei tvarką palaikančias priemones; turėti pirmosios medicininės pagalbos priemones ir užtikrinti, kad darbuotojai gebėtų suteikti pirmąją pagalbą ir kt.

Pagal nestacionariosios (kilnojamosios) lauko kavinės Danės skvere, Klaipėdoje, konkurso nuostatus ir pasirašytą sutartį yra numatyta: įrengti ir eksploatuoti 76,30 kv. m. ploto nestacionariąją (kilnojamąją) lauko kavinę; veiklos vykdymo teritorijoje įrengti laikinus sanitarinius mazgus lankytojams; prekybos vietoje neprekiuoti alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais; veiklos vykdymo teritorijoje įrengti šiukšlių ir atliekų surinkimo aikšteles ir kt.

⁴² Nr. 2/LK-1-2023.

⁴³ 2018-03-13 sutartis Nr. J9-779 dėl nestacionariosios (kilnojamosios) lauko kavinės prie Mumlaukio ežero šalia Liepojos g. automobilių sustojimo aikštelėje įrengimo ir eksploatavimo.

⁴⁴ Eksploatuoti 49,94 m² nestacionariąją (kilnojamąją) lauko kavinę; prekybos vietoje įrengti šiukšlių dėžes, kilnojamąjį tualetą ir kitas švarą bei tvarką palaikančias priemones, nuolat išvežti tualetų turinį; turėti pirmosios medicininės pagalbos priemones ir užtikrinti, kad darbuotojai galėtų suteikti pirmąją medicinos pagalbą ir kt.

3.1. Vykdyti periodiniai leidimų sąlygų tikrinimai, tačiau nevykdyta tinkama sutartinių įsipareigojimų kontrolė

3.1.1. Atliekant leidimuose nustatytų sąlygų tikrinimus nevertinti užimami plotai

Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos apraše numatyta, kad nuostatų laikymąsi tikrina kontroliuojančių bei leidimą išdavusios institucijų tarnautojai, vadovaudamiesi suteiktais įgaliojimais. Audito metu vertinome, ar atliekami periodiniai tikrinimai, kurių metu tikrinama pagal išduotą leidimą vykdomos veiklos pobūdis, užimamas plotas, leidimo galiojimo terminai, taip pat ar tikrinamas sutarčių sąlygų (po konkursų) vykdymas⁴⁵.

KMSA Viešosios tvarkos skyriaus nuostatuose nustatyta, kad Kontrolės ir prevencijos poskyris kontroliuoja kaip laikomasi Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo reikalavimų⁴⁶. Pagrindinė Viešosios tvarkos skyriaus veiklos forma pagal kompetenciją prižiūrint kaip asmenys laikosi teisės aktuose nustatytų draudimų, reikalavimų ir nustatant pažeidimus yra patikrinimai (planiniai, neplaniniai, kompleksiniai ir kt.).

Audito metu peržiūrėjus Viešosios tvarkos skyriaus savaitinius patikrinimų planus, nustatyta, kad audituojamu laikotarpiu buvo suplanuota atlikti 107 planinius patikrinimus dėl Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo reikalavimų laikymosi (54 – 2022 m.; 51-2023 m. I-III ketv.). Faktiškai atlikti planiniai patikrinimai 89 kartus⁴⁷, po atliktų planinių patikrinimų buvo surašyti 77 patikrinimų aktai⁴⁸.

Peržiūrėjus patikrinimų aktus, matyti, kad 2022-2023 m. I pusmetį būdavo tikrinamas leidimo galiojimas, veiklos pobūdis, triukšmingumas, tačiau prekybininkų ar paslaugų teikėjų užimamas plotas nebūdavo tikrinamas. Tai daryta tik 2023-07-07 įvykdyto tikslinio paplūdimiuose veikiančių verslo subjektų užimamų plotų patikrinimo⁴⁹ metu, tuomet visose tikrintose zonose, išskyrus vieną⁵⁰, buvo nustatyti plotų viršijimo atvejai. 2023-09-06 Komisijos posėdžio metu⁵¹ nutarta įpareigoti KMSA Viešosios tvarkos skyrių atlikti patikrinimus dėl faktiškai užimamų laikinųjų įrenginių (lauko terasų) prie viešojo maitinimo įstaigų plotų. Nuo 2023 m. spalio mėn. vykdomi patikrinimai⁵², kurių metu atliekami laikinųjų įrenginių ar išplėstų aptarnavimo vietų užimamų plotų matavimai. Patikrinus užimamus plotus (į dalį patikrinimų vykta kartu su Viešosios tvarkos skyriaus darbuotojais) fiksuota, kad 11 atvejų (iš 43) laikinieji įrenginiai ar išplėstos aptarnavimo vietos užėmė didesnę plotą nei nurodytas išduotame leidime (2 lentelė).

⁴⁵ Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašas, patvirtintas 2011-10-27 Tarybos sprendimu Nr. T2-331, 29 p., Viešosios tvarkos skyriaus nuostatai, patvirtinti KMSA direktoriaus 2023-04-20 įsakymu Nr. AD1-57, 7.3.3.4 p., Licencijų ir leidimų skyriaus nuostatai, patvirtinti KMSA direktoriaus 2023-04-18 įsakymu Nr. AD1-538, 5.9 p., pasirašytų sutarčių sąlygos.

⁴⁶ KMSA Viešosios tvarkos skyriaus nuostatai, patvirtinti KMSA direktoriaus 2023-04-20 įsakymu Nr. AD1-570, 7.3.3.4 p.

⁴⁷ 16 kartų Prekybos ir paslaugų teikimo viešosiose vietose taisyklių laikymasis nebuvo atliktas dėl laiko stokos arba pasikeitusių prioritetų (pvz. gaisringumas per sausringus orus).

⁴⁸ KMSA Viešosios tvarkos skyriaus pateiktais paaiškinimais 10 atvejų patikrinimai buvo atlikti, tačiau nenustačius pažeidimų patikrinimo aktas nebuvo surašytas (atsiskaityta poskyrio vedėjui žodžiu), o 2022-07-29 ir 2022-07-30 vykdyti patikrinimai aprašyti bendruose aktuose, t. y. atlikti 4 tikrinimai, bet surašyti 2 aktai).

⁴⁹ KMSA 2023-07-10 Patikrinimo aktas Nr. ATP2-545.

⁵⁰ Girulių paplūdimio 4 zona.

⁵¹ Nuolatinės komisijos Klaipėdos miesto savivaldybės viešųjų vietų prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių klausimams spręsti 2023-09-06 posėdžio 2023-09-11 protokolais ADM-377.

⁵² KMSA Patikrinimų aktai: 2023-10-10 Nr. ATP2-879; 2023-10-13 Nr. ATP2-895; 2023-10-17 Nr. ATP2-903; 2023-10-24 Nr. ATP2-924; 2023-11-09 Nr. ATP2-965; 2023-11-16 Nr. ATP2-986.

2 lentelė. Leidime nurodyto ploto viršijimo atvejai

Leidimas	Veiklos adresas	Leidime nurodytas plotas, kv. m.	Užimamas plotas pagal atliktus matavimus, kv. m.
3/VM-1-2023	Žvejų g. 12	98,10	126
10/VM-1-2023	Žvejų g. 8	87,2	126
29/VM-1-2023VD	H. Manto g. 43	49,5	62,7
15/VM-1-2023	Sukilėlių g. 8	14,76	29,62
16/VM-1-2023	Sukilėlių g. 8	25,08	32,13
32/VM-1-2023VD	Turgaus g. 11	17	32,98
61/VM-1-2023	H. Manto g. 38	24	33,3
39/VM-1-2023VD	Turgaus g. 23	48	Terasos plotas 48,46 + papildomi 2 staliukai prie kavinės 6,18 kv. m.
78/VM-1-2023	Sukilėlių g. 6	72	125,84
79/VM-1-2023	Sukilėlių g. 8	80	Terasa 80,32 kv.m. + papildoma terasa prie įėjimo 17,62 kv.m.
82/VM-1-2023	Minijos g. 136	21	23,99

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal KMSA Viešosios tvarkos skyriaus atliktų patikrinimų aktus

Kadangi užimamų plotų problema jau išryškėjo po vasarą atliktų matavimų, protokolinis Komisijos nurodymas yra vykdomas ir matuojami plotai pagal galiojančius leidimus, pakartotinai rekomendacija atlikti išplėstų aptarnavimo vietų, laikinų kavinių ir paplūdimio kavinių plotų matavimus neteikiama, tačiau tikslinga užimamų plotų patikrinimus pakartoti 2024 m. vasaros sezono metu, kai būna intensyvus lauko kavinių sezonas. Užimamas veiklos plotas yra reikšmingas, kadangi nuo to priklauso sumokamos rinkliavos dydis.

Audito metu vyкта į patikrinimus kartu su KMSA Viešosios tvarkos skyriaus darbuotojais, taip pat atliktos ir savarankiškos apžiūros⁵³, kurių metu nustatyta:

- 27 kavinės iš 63 (43 proc.) per 7 darbo dienas nebuvo demontavusios ar pašalinusios laikinųjų įrenginių ar išplėstų aptarnavimo vietų įrangos pasibaigus leidimų galiojimo terminams 2023 m. (rugpjūtį, rugsėjį, spalį), kaip nustatyta Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo 26 p.;
- paplūdimyje 2 įmonės buvo įrengusios kilnojamus statinius, kuriuose teikė pirties paslaugas⁵⁴, nors pagal teisės aktus⁵⁵ kilnojamosios pirtys šiose pajūrio zonose negalėjo būti statomos ir leidimai pirčių veiklai leidimai negalėjo būti išduoti;
- fiksuota 17 prekybininkų ar paslaugų teikėjų, kuriems toje vietoje nebuvo išduotas leidimas (3 karštų gėrimų aparatai, 10 išplėstų aptarnavimo vietų, 2 kioskai, 2 specializuoti automobiliai/automobilių priekabos). 12 iš jų buvo privačiose teritorijose⁵⁶, tačiau pagal šiuo

⁵³ Iš viso audito metu buvo apžiūrėtos 84 kavinės (78 išduoti leidimai bei 10 kavinių, kurios leidimų neturėjo), bei 48 kiti prekybininkai ir paslaugų teikėjai.

⁵⁴ Leidimai Nr. 29/A-1-2023, 34/A-3-2023.

⁵⁵ Pajūrio juostos žemyninės dalies tvarkymo plano aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-07-28 įsakymu Nr. D1-601, 90.2.1.p., 90.2.4 p., Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2005-05-26 sprendimas Nr. T2-177 „Dėl Girulių detaliojo plano patvirtinimo“.

⁵⁶ Apie 7 atvejus, kai tai buvo nustatyta ne bendrų apžiūrų su KMSA Viešosios tvarkos skyriaus darbuotojais metu, KMSA Viešosios tvarkos skyriaus darbuotojai informuoti 2023-12-11 raštu KAT13-195.

metu galiojantį teisinį reglamentavimą, prekiaujant ar teikiant paslaugas privačioje teritorijoje rinkliavos mokėti nereikia, tačiau leidimą turėti vis tiek yra privaloma⁵⁷.

Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo 18 p. nustatyta, kad prekiautojas ar paslaugų teikėjas privalo laikytis leidime nurodytų sąlygų, neleisti naudotis leidimu kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, neprekiuoti ar neteikti paslaugų su negaliojančiu leidimu. Pastebėtina, kad išduotuose leidimuose kavinėms yra nurodomas tik užimamas plotas ir nėra pridedamos suderintos lauko kavinės ar išplėstos aptarnavimo vietos schema, todėl KMSA Viešosios tvarkos skyrius atlikdamas patikrinimus pagal išduotų leidimų sąlygas vizualiai negali įvertinti ar išplėsta aptarnavimo vieta, lauko kavinė, įrengta pagal suderintą projektą. Taip pat tikrinimai tampa apsunkinti tais atvejais, kai vienu adresu yra išduoti keli leidimai (pvz. Žvejų g. 2, Turgaus g.10). Išsiaiškinta, kad patikrinimų, ar įrengta vieta atitinka suderintą projektą joks KMSA skyrius neatlieka⁵⁸, todėl projektų derinimas tampa nereikšmingas. Be to, administracinę teiseną pradėti ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus dėl Prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimų gali ir policijos pareigūnai⁵⁹, kuriems prieinama tik oficialioje Licencijų informavimo sistemoje⁶⁰ pateikiama informacija, kurioje nenurodomas plotas ar objekto projektas. Atsižvelgiant į tai, Tarnybos vertinimu, tikslinga, kad prie leidimo būtų pridedamos ir suderintos schemas bei nustatytos jų įgyvendinimo patikrinimo procedūros.

3.1.2. Nepakankama konkursinių sutarčių vykdymo kontrolė

Kai kurios prekybos ir paslaugų vietos suteikiamos konkurso būdu, po kurio pasirašoma ilgalaikė sutartis, o konkrečiai vykdomai veiklai kasmet išduodamas leidimas. Pasirašytose konkursinėse sutartyse kaip asmuo, atsakingas už sutarties vykdymą ir kontrolę, yra nurodomas Licencijų ir leidimų skyriaus darbuotojas, kuriam pavesta organizuoti įsipareigojimų įvykdymo kontrolę ir atitiktį sutarties sąlygų reikalavimams, inicijuoti sutarties pakeitimus, pratęsimą, nutraukimą, kaip tai numatyta sutartyje.

Konkursų sąlygose bei pasirašytose sutartyse nurodyta, kad konkurso laimėtojas, tinkamai vykdamas sutarties sąlygas, turi teisę kreiptis į Savivaldybės administracijos direktorių dėl vienkartinio sutarties galiojimo termino pratęsimo tomis pačiomis sąlygomis (3 arba 5 metams). Tinkamas įsipareigojimų vykdymas yra pagrindas sutarties pratęsimui, todėl patikrinimų reikšmė neabejotinai yra svarbi. Audituojamu laikotarpiu buvo pratęsta sutartis nestacionariajai (kilnojamajai) lauko kavinei prie Mumlaukio ežero šalia Liepojos g. automobilių sustojimo aikštelėje dar 5 metams⁶¹.

Licencijų ir leidimų skyrius nurodė, kad vykdo pastovią sutarčių įsipareigojimų kontrolę, tačiau auditui buvo pateikti tik du 2022-2023 m. I-III ketv. Licencijų ir leidimų skyriaus specialistų vykdytų patikrinimų aktai:

- 2022-08-08 (2022-08-09 patikrinimo aktas Nr. VS-7092), patikrinimo vieta ir tikslas: Klaipėdos miesto paplūdimiai zonose nuo Melnragės prie statinio Vėtros g. 8 iki I-ųjų Girulių. Tikslas –

⁵⁷ Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašas, patvirtintas Tarybos 2011-10-27 sprendimu Nr. T2-331, 14 p.

⁵⁸ Licencijų ir leidimų skyrius, Viešosios tvarkos skyrius, Urbanistikos ir architektūros skyrius nurodė tokių tikrinimų neatliekantys.

⁵⁹ Administracinių nusižengimų kodeksas, 589 str. 49 p.

⁶⁰ [Licencijų informacinė sistema \(licencijavimas.lt\)](https://licencijavimas.lt)

⁶¹ 2023-01-01 susitarimas Nr. J9-3262 Dėl nestacionariosios (kilnojamąsios) lauko kavinės prie Mumlaukio ežero šalia Liepojos g. automobilių sustojimo aikštelėje įrengimo ir eksploatavimo 2018 m. kovo 13 d. sutarties Nr. J9-779 pakeitimo.

patikrinti kaip vykdomi įsipareigojimai pagal Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto paplūdimiuose planavimo dokumentuose nustatytose zonose ir teritorijose sutartis.

- 2023-07-07 (2023-07-10 patikrinimo aktas ATP2-545), patikrinimo vieta ir tikslas: miesto paplūdimiuose verslo objektų nuomojamų plotų atitikmenį pagal su Klaipėdos miesto savivaldybės administracija sudarytą nuomos sutartį ir faktiškai užimamus plotus, kitas vykdomas veiklas pagal išduotas licencijas.

Apie vykdytus patikrinimus kitose konkursinėse vietose (Poilsio parkas, Danės skveras, prie Mumlaukio ežero) jokių duomenų nepateikta.

2023 m. Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atliko tyrimą dėl juridinių asmenų veiklos pagal sutartis Melnragės – Girulių paplūdimių ruože, kurio metu konstatuota, kad įmonės pažeidinėja sutarčių sąlygas: 1) viršija sutartimis nustatyto leistino užimti ploto ribojimus; 2) neįrengia sutartyse numatyto vaikų žaidimų ir paplūdimio sporto aikštelių skaičiaus. Taip pat nustatyta, jog nevykdoma sutarčių įsipareigojimų vykdymo kontrolė, reguliariai neatliekami ploto matavimai pagal išduotą leidimą. Po atlikto tyrimo, vykdant pateiktą rekomendaciją, buvo patvirtintas 2024–2026 metų kontrolės vykdymo planas⁶², kuriame numatyti periodiniai patikrinimai Klaipėdos miesto paplūdimiuose.

Atžvelgiant į tai, kad konkursinių sutarčių kontrolė nebuvo vykdoma (nepateikta jokių tai įrodančių dokumentų) arba vykdyta per retai (paplūdimio zonos tikrintos 1 kartą per metus), o nevykdant patikrinimų neįmanoma įvertinti, ar sutarties sąlygos vykdytos tinkamai ir ar yra pagrindas sutarties pratęsimui, rekomenduotina Licencijų ir leidimų skyriui pasitvirtinti procedūras, užtikrinančias visų konkurso būdu sudarytų sutarčių, ne tik paplūdimio zonų, vykdymo kontrolę, kuriose be kitų aktualių nuostatų būtų nustatytas ir patikrinimų periodiškumas, jų rezultatų įforminimas, į kuriuos būtų atsižvelgiama svarstant sutarties termino pratęsimo galimybes. Procesų reglamentavimas sukuria efektyvios kontrolės aplinką, kuri padeda užtikrinti tinkamą paslaugų teikimą.

3.2. Tik administracinių nuobaudų taikymas ir bendradarbiavimo tarp skyrių trūkumas neužtikrina siekiamų kontrolės rezultatų

Audito metu laikomės nuostatos, kad taikomos poveikio priemonės, jei nustačius pažeidimus pradedama administracinė teisena ir taikomos kitos Rinkliavos nuostatuose numatytos poveikio priemonės⁶³. Tikslingos ir neišvengiamos poveikio priemonės skatina asmenis laikytis nustatytų reikalavimų.

KMSA Viešosios tvarkos skyriaus nuostatuose įtvirtinta, kad Administracinių nusižengimų tyrimo poskyris nustačius pažeidimus ir parengus patikrinimo aktą, vadovaudamasis Administracinių nusižengimų kodeksu (toliau – ANK) ir Savivaldybės administracijos direktoriaus suteiktais įgaliojimais, surašo administracinių nusižengimų protokolus. Pagal KMSA Viešosios tvarkos skyriaus pateiktą informaciją, po atliktų planinių ir neplaninių patikrinimų 2022-2023 m. III ketv. dėl nustatytų Prekybos

⁶² 2023-10-10 KMSA direktoriaus įsakymas Nr. AD1-1075 „Dėl prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto paplūdimiuose planavimo dokumentuose nustatytose zonose ir teritorijose sutartinių įsipareigojimų laikymosi 2024–2026 metų kontrolės vykdymo plano patvirtinimo“.

⁶³ Administracinių nusižengimų kodeksas, 154 str., Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašas, patvirtintas 2011-10-27 Tarybos sprendimu Nr. T2-331, 30 p., 31 p., Viešosios tvarkos skyriaus nuostatai, patvirtinti KMSA direktoriaus 2023-04-20 įsakymu Nr. AD1-57, 7.2.3.3.2. p.

ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo reikalavimų nesilaikymo atvejų buvo surašyti 64 administracinių nusižengimų protokolai⁶⁴. Peržiūrėjus audituojamu laikotarpiu po atliktų planinių patikrinimų surašytus 77 patikrinimų nustatyta, kad KMSA Viešosios tvarkos skyrius, fiksavus pažeidimus, taikė šias poveikio priemones:

- skirti žodiniai įspėjimai (senyvo amžiaus asmenims, prekiaujantiems savo daržo gėrybėmis);
- nutraukta (nepradėta) administracinė teisena dėl mažo veikos pavojingumo pagal ANK 12 str., vadovaujantis KMSA direktoriaus 2016-12-30 įsakymu Nr. AD1-4048 „Dėl kriterijų, kuriais vadovaujantis administracinis nusižengimas laikomas mažai pavojingu, nustatymo“ (už prekybą gėlėmis neturint leidimo);
- pradėta administracinė teisena pagal ANK 154 str. (kavinėms už nepašalintą įrangą, fiziniams asmenims už prekybą gėlėmis, suvenyrais, žaislais, neturint leidimo);
- teiktas reikalavimas pašalinti laikinuosius įrenginius ar išplėstų aptarnavimo vietų įrangą, o jo neįvykdžius pradėta administracinė teisena pagal ANK 505 str.

Kai kurias atvejais fiksavus pažeidimus, Tarnybos nuomone, trūko tikslingesnių KMSA Viešosios tvarkos skyriaus veiksmų:

- 2022 m. nustačius, kad pasibaigus leidimo galiojimo terminui nepašalinti laikinieji įrenginiai ar išplėstų aptarnavimo vietų įrangą, asmenims būdavo pradedamos teisenos pagal ANK 154 str., tačiau neteikti rašytiniai reikalavimai šią įrangą pašalinti. Šių reikalavimų nevykdymas tampa pagrindu pradėti administracinę teisena pagal ANK 505 str., kuriame jau numatytos didesnės baudos. Nuo 2023 m. pradžios rašytiniai reikalavimai jau pradėti teikti. KMSA Viešosios tvarkos skyriaus paaiškinimu 2022 m. veikta pagal ankstesnę praktiką – pradžioje būdavo kreipiamasi į atsakingus asmenis dėl trūkumų pašalinimo (pašalinti terasas, kreiptis dėl leidimo išdavimo), jei reikalavimai nebūdavo vykdomi, buvo rašomi administracinių nusižengimų protokolai pagal ANK 154 str. Matant, kad tokia praktika neveiksminga, pradėta ieškoti kitų galimų griežtesnių būdų – 2023 m. pradžioje pradėti rašyti reikalavimai pašalinti įrangą, o jų neįgyvendinat pradėtos administracinės teisenos pagal ANK 505 str.;
- Administracinės teisenos pagal ANK 154 str. nebūdavo pradedamos arba pradėtos nutraukiamos, jei subjektas, kurio leidimo terminas tikrinimo metu buvo pasibaigęs, nedelsiant kreipėsi dėl leidimo išdavimo arba prašymą leidimui išduoti jau buvo pateikęs, bet leidimo dar negavęs. Tačiau vėliau nebuvo įsitikinama, ar tikrai leidimas buvo išduotas – nustatyti 4 atvejai⁶⁵, kai administracinė teisena nebuvo pradėta dėl to, kad pateikti prašymai, tačiau leidimai pagal juos taip ir nebuvo išduoti;

⁶⁴ 35 protokolai surašyti už prekybą ar paslaugų teikimą neturint leidimo; 23 protokolai surašyti už tai, kad laikinieji įrenginiai ar išplėstos aptarnavimo vietos prie stacionariųjų viešojo maitinimo vietų įrangą nebuvo demontuota ir pašalinta per 7 darbo dienas nuo leidimo galiojimo termino pabaigos (7-iais atvejais iš jų, kai po pareigūnų reikalavimo pašalinti šiuos įrenginius, įrenginiai nebuvo pašalinti, vėliau surašyti ir administracinių nusižengimų protokolai pagal ANK 505 str. („Pareigūnų teisėtų nurodymų ir reikalavimų nevykdymas“); 6 protokolai surašyti už laikinųjų įrenginių leidimuose nurodyto ploto viršijimą (papildinio kavinės po 2023-07-07 patikrinimo); 14 atvejų dėl nustatytų pažeidimų administracinio nusižengimų teisenos nebuvo pradėtos, vadovaujantis ANK 12 str. nuostatomis („Mažai pavojinga veika“) ir asmenims pareikštos žodinės pastabos.

⁶⁵ 2022-10-24 prašymas Nr. RS11-5657, 2022-11-30 prašymas Nr. 6608, 2023-01-23 prašymas Nr. RS11-459, 2023-01-25 prašymas Nr. RS11-516.

- Po atlikto patikrinimo fiksuota, kad kavinė prie Biržos tilto turi išplėstas aptarnavimo vietas, kurios pagal suderintą projektą nebuvo numatytos, tačiau administracinė teisena nebuvo pradėta, tik žodžiu pareikalauta patraukti įrangą. KMSA Viešosios tvarkos skyrius paaiškino, kad patikrinimo metu informacijos (projekto konkursinių pasiūlymų), kaip turi būti įrengta prekybos vieta tuo metu neturėjo, matė tik leidimą ir nurodytą plotą - 22 kv. m., aiškinosi situaciją, todėl, esant neaiškumams, administracinės teisenos nepradėjo.

Po atliktų patikrinimų aktų peržiūros matyti, kad dažniausiai nustatomi pažeidimai dėl vykdomos prekybos gėlėmis švenčių dienomis neturint leidimų bei dėl kavinių, kurios pasibaigus leidimo galiojimo terminui per 7 darbo dienas nedemontuoja ar nepašalina laikinųjų įrenginių ar išplėstų aptarnavimo vietų įrangos, kaip tai nustatyta Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo 26 p. (audituojamu laikotarpiu planinių patikrinimų metu buvo tikrintos tik kavinės esančios miesto centrinėje dalyje ir pajūryje, kitose Klaipėdos miesto vietose nebuvo tikrinta).

2023 m. audito procedūrų metu apžiūrėtos 63 kavinės, kurių leidimų galiojimo terminas buvo pasibaigęs, iš jų 27 nebuvo laiku demontavusios ar pašalinusios laikinųjų įrenginių ar išplėstų aptarnavimo vietų įrangos. Ankstesniais laikotarpiais ši rodiklis buvo dar didesnis (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Pasibaigus leidimo galiojimo terminui

Laikotarpis	Tikrintų kavinių skaičius	Nedemontavusiųjų laiku	
		skaičius	proc. dalis
Pasibaigus leidimų terminui 2021 m. (pagal 2022 m. patikrinimų aktus)	24	24	100 proc.
Pasibaigus leidimų terminui 2022 m. (pagal 2022 m. ir 2023 m. patikrinimų aktus)	16	15	94 proc.
Pasibaigus leidimų terminui 2023 m. (pagal 2023 m. auditorių atliktas apžiūras)	63	27	43 proc.

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal apžiūrų ir KMSA Viešosios tvarkos skyriaus patikrinimų aktų informaciją.

Nustatyta, kad 2022 m. už šio reikalavimo nevykdymą buvo skiriama bauda pagal ANK 154 str., kuriame numatytos labai nedidelės baudos: ANK 154 str. „Prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimas“ skiriama bauda 16-30 Eur (adm. nusižengimas už 1 kartą – 8 Eur), pakartotinai per metus – 30-80 Eur. Nuo 2023 m., kaip jau minėta, pradėti teikti ir rašytiniai reikalavimai pašalinti laikinuosius įrenginius ar kitą įrangą, o jų neįvykdžius taikoma administracinė atsakomybė pagal ANK 505 str., kuriame nustatytos didesnės baudos: ANK 505 str. „Kliudymas įstatymų įgaliojims pareigūnams įgyvendinti jiems suteiktas teises ar atlikti pavestas pareigas, jų teisėtų reikalavimų ar nurodymų ir kolegialių institucijų ar valstybės pareigūnų sprendimų nevykdymas“ skiriama bauda juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims 390-1950 Eur (adm. nusižengimas už 1 kartą – 195 Eur), pakartotinai per metus – 1100-6000 Eur. Kaip matyti, atsakingiems asmenims skiriamos baudos nėra didelės ir neskatina susitvarkyti - terasos išardymas, sandėliavimas ir surinkimas ir naujo pavasarį, manytina, kainuoja daugiau, nei paskirtų baudų suma:

Skirtų baudų už laikinųjų įrenginių ar išplėstų aptarnavimo vietų įrangos nepašalinimą laiku pavyzdžiai:

Leidimo galiojimo terminas pasibaigė 2022-09-15, naujas leidimas išduotas nuo 2023-04-01. Visą laikotarpį stovėjo terasa nepašalinta, iš viso atsakingiems asmenims paskirta (ir sumokėta) baudų pagal ANK 154 ir 505 str. 230 Eur.

Leidimo galiojimo terminas pasibaigė 2022-10-31, naujas leidimas išduotas 2023-05-09. Visą laikotarpį stovėjo terasa nepašalinta, iš viso atsakingiems asmenims paskirta (ir sumokėta) baudų pagal ANK 154 ir 505 str. 420 Eur.

Leidimo galiojimo terminas pasibaigė 2021-10-31, naujas leidimas išduotas 2023-04-17, t. y. visus 2022 m. veikė be leidimo ir visą laikotarpį stovėjo terasa nepašalinta, iš viso atsakingiems asmenims paskirta (ir sumokėta) baudų pagal ANK 154 ir 505 str. 245 Eur.

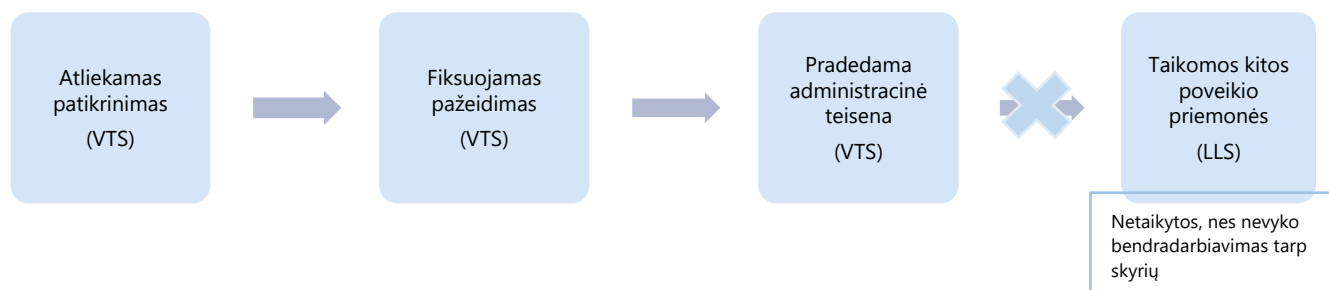
Po 2023 m. atliktų apžiūrų fiksuota, kad tos pačios kavinės laiku nedemontavo ir nepašalino įrangos ir šiomet.

Taip pat nustatyti keli atvejai, kai lauko kavinės neturėjo leidimų išplėstoms aptarnavimo vietoms, nors jos buvo įrengtos (fiksuota patikrinimų metu): 4 kavinės 2022 m. viso šiltojo sezono metu neturėjo leidimų išplėstoms aptarnavimo vietoms (3-jų baigėsi 2021 m. rudenį, 1-os – 2020-12-31). Tai rodo, kad kavinių patikrinimai privalo būti vykdomi ir vasaros sezono metu. Pažymėtina kad viena iš šių kavinių neturi leidimo iki šiol, t. y. visus 2022 m. ir 2023 m. veikė be leidimo ir nesumokėjusi vietinės rinkliavos. Iš viso po atliktu patikrinimų paskirta 46 Eur baudų – pagal ANK 154 str. („Prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimas“) ir 366 str. („Tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimas“) – baudos nesumokėtos⁶⁶.

Šie atvejai leidžia daryti išvadą, kad KMSA Viešosios tvarkos skyriaus pagal nustatytus įgaliojimus skiriamos baudos, numatytos ANK, nėra efektyvios ir neskatina verslininkų susitvarkyti pasibaigus leidimo galiojimo terminui. Todėl tokiais atvejais tikslinga taikyti ir kitas poveikio priemones.

Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo 30 p. yra nustatyta, kad kai nesilaikoma minėto aprašo nuostatų asmenims gali būti taikomas prekybos ar paslaugų teikimo laikas pusei metų apribojamas iki 19.00 val., sustabdomas leidimo galiojimas 6 mėn. arba leidimo galiojimas panaikinamas. Pagal esamą teisinį reglamentavimą, poveikio priemonės turėtų būti taikomos tokia seka:

Nustatytų poveikių priemonių seka

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba (VTS- Viešosios tvarkos skyrius; LLS -Licencijų ir leidimų skyrius)

Audituojamu laikotarpiu, nors ir buvus nustatytiems pažeidimams, paslaugų teikimo laiko apribojimas, leidimo sustabdymas ar leidimo galiojimo panaikinimas nė karto nebuvo taikytos. Kaip nurodė KMSA Licencijų ir leidimų skyrius, priemonės netaikytos, nes nebuvo gauta informacija apie pažeidimus, o Viešosios tvarkos skyrius nurodė, jog informacijos Licencijų ir leidimų skyriui apie taikytas priemones raštu neteikė, nes nebuvo tokio prašymo (išimtis š. m. liepos mėn. atliktas paplūdimio kavinių tikrinimas, po kurio informacija apie surašytus protokolus elektroniniu paštu buvo perduota Licencijų ir leidimų skyriaus vedėjai). Šie skyrių paaiškinimai rodo bendradarbiavimo trūkumą ir tai laikytina pagrindine priežastimi, kodėl Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos apraše numatytos poveikio priemonės nė karto nebuvo taikytos. Gerąją praktiką galima laikyti Palangos miesto savivaldybės Prekybos viešosiose vietose taisyklių⁶⁷ pavyzdį, kurių 22 p. įtvirtinta, kad savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus specialistai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas pateikia direktoriui asmenų, kuriems yra

⁶⁶ Sprendimą dėl priverstinio baudos išieškojimo priima mokesčių administratorius (VMI).

⁶⁷ Palangos miesto savivaldybės tarybos 2015-12-23 sprendimas Nr. T-348 „Dėl prekybos viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo“.

įsigaliojusi administracinė nuobauda už šių taisyklių pažeidimus, sąrašus. Atsižvelgiant į tai, bus teikiama rekomendacija nustatyti, kokiais būdais ir terminais KMSA Viešosios tvarkos skyriaus specialistai privalo informuoti KMSA Licencijų ir leidimų skyrių apie asmenis, kuriems yra įsigaliojusi administracinė nuobauda už taisyklių pažeidimus.

Analizuojant Rinkliavos nuostatuose nustatytas poveikio priemones, pastebėta, kad šios priemonės ne visais atvejais galėtų būti praktiškai pritaikytos – neaišku kaip galėtų būti pritaikytas apribojimas veiklai, sustabdytas ar panaikintas leidimais, tais atvejais, kai leidimas jau ir taip negalioja, pavyzdžiui pasibaigus leidimo galiojimo terminui kavinės savininkai nedemontuoja ir nepašalina laikinųjų įrenginių, nereaguoja į KMSA Viešosios tvarkos skyriaus raginimus ir taikomas baudas pagal ANK, tačiau leidimas jau yra pasibaigęs ir jo apriboti, sustabdyti arba panaikinti neįmanoma, o kitais metais kavinės veiklai būna išduodamas naujas leidimas.

Paanalizavus kitų miestų savivaldybių⁶⁸ taikomas poveikio priemones, nustatyta, kad griežčiausios numatytos Kaune – laiku nepašalinus kioskų (paviljonų), specializuotų prekybos automobilių ar lauko kavinių įrangos, jų nukėlimą, išvežimą ir saugojimą organizuoja savivaldybės administracija, o patirtas išlaidas apmoka asmuo, su kuriuo buvo sudaryta sutartis arba kuriam buvo išduotas leidimas⁶⁹ (kaip informavo atsakingo skyriaus vedėja, kol kas ši priemonė ne vienai lauko kavinei nebuvo pritaikyta).

Atsižvelgiant į Rinkliavos nuostatuose įtvirtintų poveikio priemonių praktinio pritaikymo problemą, tikslinga svarstyti naujas poveikio priemones dėl Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos nuostatų nesilaikymo.

⁶⁸ Vilniaus, Kauno, Palangos miestų.

⁶⁹ Prekybos Kauno viešosiose vietose taisyklės, patvirtintos Kauno miesto savivaldybės tarybos 2003-03-13 sprendimu Nr. T-72, 16 p.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
1.	Siekiant efektyvumo, aiškumo vykdant vietinės rinkliavos surinkimą, peržiūrėti ir pakeisti Prekybos ir paslaugų teikimo miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatus:			
1.1.	Peržiūrėti patvirtintus rinkliavos dydžius, tuo pačiu įvertinant, ar nėra tikslingas jų skirstymas pagal prekybos ir paslaugų suteikimo vietą;	KMSA	Prekybos ir paslaugų teikimo vietinės rinkliavos nuostatai bus teikiami peržiūrėti ir svarstyti Savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-08-21 įsakymu Nr. AD1-935 „Dėl darbo grupės prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatoms tobulinti sudarymo ir jos darbo reglamento patvirtinimo“ patvirtintai darbo grupei. Pagal darbo grupės siūlymus bus rengiamas Tarybos sprendimo projektas dėl nuostatų keitimo.	2024-07-31
1.2.	Detalizuoti lengvatų suteikimo sąlygas ir procedūras vietinės rinkliavos mokėtojams;	KMSA	Prekybos ir paslaugų teikimo vietinės rinkliavos nuostatai bus teikiami peržiūrėti ir svarstyti Savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-08-21 įsakymu Nr. AD1-935 „Dėl darbo grupės prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatoms tobulinti sudarymo ir jos darbo reglamento patvirtinimo“ patvirtintai darbo grupei. Pagal darbo grupės siūlymus bus rengiamas Tarybos sprendimo projektas dėl nuostatų keitimo.	2024-07-31
1.3.	Peržiūrėti ir atsisakyti neaktualių rinkliavos panaudojimo tikslų.	KMSA	Bus siūloma pakeisti rengiamame Tarybos sprendimo projekte dėl Prekybos ir paslaugų teikimo vietinės rinkliavos nuostatų pakeitimo.	2024-07-31
2.	Siekiant efektyvios konkursinių sutarčių kontrolės, patvirtinti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Licencijų ir leidimų skyriaus koordinuojamų sutarčių įsipareigojimų vykdymo kontrolės tvarką, kurioje būtų nustatytas patikrinimų periodiškumas, rezultatų įforminimas.	KMSA	Planuojama parengti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu tvirtinamą sutarčių įsipareigojimų vykdymo kontrolės tvarką.	2024-05-31
3.	Siekiant užtikrinti Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašo reikalavimų laikymąsi, patvirtinti efektyvias poveikio priemones, taikomas prekybininkams ir paslaugų teikėjams, nesilaikantiems minėto aprašo nuostatų.	KMSA	Bus teikiama Tarybos sprendimo projekte dėl Prekybos ir paslaugų teikimo nuostatų pakeitimo įtraukti nuostatą dėl leidimų neišdavimo, kai fiksuoti Prekybos ir paslaugų teikimo nuostatų pažeidimai.	2024-07-31
4.	Siekiant, kad būtų galima laiku pritaikyti numatytas poveikio priemones už Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto	KMSA	Savivaldybės administracijos direktoriaus pavedimu Viešosios tvarkos skyriui bus pavesta Licencijų ir leidimų skyriui pateikti informaciją apie	2024-01-31

	viešosiose vietose tvarkos aprašo reikalavimų nevykdymą, nustatyti, kokiais būdais ir terminais Viešosios tvarkos skyriaus specialistai privalo informuoti Licencijų ir leidimų skyrių apie asmenis, kuriems yra įsigaliojusi administracinė nuobauda už minėto aprašo nuostatų pažeidimus.		asmenis, kuriems yra įsigaliojusi administracinė nuobauda už minėto aprašo nuostatų pažeidimus.	
5.	Siekiant aiškumo, įvertinti, ar tikslinga išduoti leidimus fiziniams ir juridiniams asmenims vykdančioms prekybą ar teikiantiems paslaugas nuosavybės teise ar nuomos (panaudos) sutarties pagrindu valdomose žemės sklypuose.	KMSA	Leidimų išdavimo tvarkos aprašas bus teikiamas peržiūrėti ir svarstyti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudarytoje Nuolatinėje komisijoje, kurios nariu yra Architektūros ir urbanistikos skyriaus atsakingas specialistas, atsakingas už Klaipėdos miesto viešųjų erdvių vizualinę taršą ir tuo pačiu prašymų dėl leidimų vykdyti prekybą ar paslaugų teikimą derinimą tuo tikslu. Posėdžiai protokoluojami. Pagal Nuolatinės komisijos siūlymus bus rengiamas Savivaldybės direktoriaus įsakymu tvirtinamo Leidimų išdavimo tvarkos aprašo projektas dėl aprašo keitimo.	2024-05-31
6.	Siekiant efektyvaus rinkliavos surinkimo, 2024 m. vasaros sezono metu atlikti išplėstų aptarnavimo vietų, nestacionarių lauko kavinių ir paplūdimiuose veikiančių verslo subjektų užimamų plotų matavimus.	KMSA	Pagal Viešosios tvarkos skyriaus tikrinimų planus vasaros sezono metu bus atlikti išplėstų aptarnavimo vietų, nestacionarių lauko kavinių ir paplūdimiuose veikiančių verslo subjektų užimamų plotų matavimai.	2024-09-06
7.	Siekiant efektyvesnės ir visapusiškos išduotų leidimo sąlygų laikymosi kontrolės, prie leidimo pridėti ir suderintas schemas bei teisės aktuose numatyti jų patikrinimo procedūras.	KMSA	Prašymas DVS „Avilys“ dėl leidimo išdavimo bus susiejamas su prašymu, kuriame pridėtas projektas su schema. Atsižvelgiant į tai, kad popieriniai leidimai neišduodami, o įkeliami į Licencijų informacinę sistemą (LIS), bus parengtas raštas VĮ Registrų centrui, kuris administruoja LIS, dėl informacijos gavimo kaip pridėti LIS-e projektus ar schemas prie leidimo ir kokia apimtis galima.	2024-04-01
			Atitikimo projektui ar schemai tikrinimas bus reglamentuotas Leidimų išdavimo tvarkos apraše, tvirtinamame Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.	2024-07-01
8.	Siekiant neapriboti savivaldybės galimybių gauti pajamas už automobilių parkavimą, leidimus dviračių mainų ar dalijimosi sistemos paslaugoms išduoti viešosiose vietose, atitinkančiose Prekybos ir paslaugų teikimo tvarkos aprašo reikalavimą nestatyti automobilių stovėjimo aikštelėse, ant pravažiavimo vietų, pėsčiųjų, dviračių, praejimo takų, žaliųjų plotų, tiltų, viadukų, gatvių sankryžose.	KMSA	Gavus prašymus išduoti leidimus dviračių mainų ar dalijimosi sistemos paslaugoms teikti automobilių parkavimo aikštelėse, bus informuota Nuolatinė komisija dėl siūlymo nepritari tokio prašymo tenkinimui. Leidimai išduodami Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo pagrindu.	2024-07-01
9.	Siekiant aiškesnio ir tikslesnio teisinio reglamentavimo, peržiūrėti Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo,			

	leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo nuostatas:			
9.1.	priimti sprendimus dėl leidimų išdavimo laikotarpio pagal šiuo metu taikomą praktiką;	KMSA	Bus įvertinta teikiant Savivaldybės administracijos direktoriui tvirtinti dėl Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo pakeitimo.	2024-04-01
9.2.	pakeisti 16 punkto nuostatas, panaikinant negaliojančius papunkčius.	KMSA	Bus įvertinta teikiant Savivaldybės administracijos direktoriui tvirtinti dėl Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo pakeitimo.	2024-04-01
* - priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikė Klaipėdos miesto savivaldybės administracija. Atstovai ryšiams, atsakingi už Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: ▪ 1,2,3,5,7,8,9 – Licencijų ir leidimų skyriaus vedėja Jolanta Uptienė, vyr. specialistė Rasa Mačiulė; ▪ 4– Viešosios tvarkos skyriaus vyresnysis patarėjas Marius Pankevičius; ▪ 6 – Viešosios tvarkos skyriaus Kontrolės ir prevencijos poskyrio vedėjas Linas Lapinskas.				

Savivaldybės kontrolierė

Daiva Čeporiūtė

Audito ataskaitos „Vietinės rinkliavos už leidimų prekiauti ar teikti paslaugas Klaipėdos miesto savivaldybės viešosiose vietose išdavimą surinkimo įvertinimas“
1 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti vietinės rinkliavos už ilgalaikių leidimų prekiauti ar teikti paslaugas Klaipėdos miesto savivaldybės viešosiose vietose išdavimą surinkimą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar leidimai prekybai ir paslaugų teikimui viešosios vietose išduodami laikantis nustatytų reikalavimų;
- ar vykdoma efektyvi kontrolė, užtikrinanti, kad prekės ir paslaugos viešosiose vietose būtų teikiamos laikantis nustatytų sąlygų.

Audituojamas subjektas – Klaipėdos miesto savivaldybės administracija.

Audituojamasis laikotarpis – 2022 m. - 2023 m. III ketv. Kai kuriais atvejais analizei naudoti ir ankstesnių metų duomenys, vykdomos kontrolės vertinimui – ir vėlesnio laikotarpio duomenys.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁷⁰.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. Rinkliavos surinkimas ir panaudojimas	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: - Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatus, Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašą; - Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimus dėl atleidimo nuo vietinės rinkliavos; - Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Palangos miestų savivaldybių rinkliavų nuostatus ir prekybos ir paslaugų teikimo viešosiose vietose taisykles; - Licencijų ir leidimų skyriaus veiklos ataskaitas; - VšĮ „Klaipėdos šventės“ veiklos ataskaitas. <u>Paklausimai</u> Teikti paklausimai dėl paaiškinimų KMSA Licencijų ir leidimų, Finansų ir Apskaitos skyriams, VšĮ „Klaipėdos šventės“.	Siekiant nustatyti vietinės rinkliavos surinkimą, pajamų plano vykdymą, panaudojimą pagal nustatytus tikslus, palyginti kitų savivaldybių patvirtintus rinkliavų dydžius.
2. Ne visais atvejais išduodant leidimus laikytasi	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose	Įvertinti, ar: leidimas prekybos ir paslaugų teikimui viešose vietose išduodamas pateikus reikalaujamus dokumentus;

⁷⁰3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/post/15649/>.

nustatytų reikalavimų	vietose vietinės rinkliavos nuostatus, Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašą; ▪ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintas Vietinės rinkliavos už naudojimąsi savivaldybės tarybos nustatytomis mokamomis vietomis automobiliams statyti tvarkas; ▪ KMSA direktoriaus įsakymu patvirtintą Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams ▪ KMSA direktoriaus įsakymais patvirtintus: Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo, prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašą; Klaipėdos miesto savivaldybės viešųjų vietų prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių išdėstymo adresatų sąrašą; prašymo formą; Konkurso organizavimo ir vykdymo nuostatus (atrakcionų (laipynių) parko, nestacionarios (kilnojamos) lauko kavinės Danės skvere); ▪ Nuolatinės komisijos Klaipėdos miesto savivaldybės viešųjų vietų prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių klausimams spręsti posėdžių protokolus; ▪ Konkursinius pasiūlymus; ▪ Konkurso vykdymo komisijos protokolus; ▪ Pasirašytas konkursines sutartis; ▪ Licencijų ir leidimų skyriaus darbų valdymo sistemą (https://dvps2.klaipeda.lt/DVPS2/Web); ▪ Licencijų ir leidimų skyriaus prekybos žemėlapi (https://prekybosleidimai.klaipeda.lt/). <u>Analizavome</u> ▪ Licencijų ir leidimų skyriaus pateiktus prekybos ir paslaugų sąrašus 2022 m. ir 2023 m. 01-09 mėn.; ▪ 2022 m. ir 2023 m. 01-09 mėn. išduotus ilgalaikius leidimus; ▪ Juridinių ir fizinių asmenų pateiktus prašymus dėl leidimų išdavimo kartu su privalomais pateikti dokumentus. <u>Skaičiavimas</u> Perskaičiavome 2022 ir 2023 m. 01-09 mėn. pagal įvykdytą atranką išduotiems leidimais apskaičiuotas rinkliavas. <u>Paklausimai</u> Teikti paklausimai dėl paaiškinimų KMSA Licencijų ir leidimų skyriui, Urbanistikos ir architektūros skyriui, VŠĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“. <u>Pokalbis</u> Bendrauta su Licencijų ir leidimų skyriaus vedėja. <u>Vertinimo apimtis</u> Tiriamąją visumą sudarė 996 audituojamu laikotarpiu išduoti ilgalaikiai leidimai. Imtis nustatyta profesiniu sprendimu, t. y. nuspręsta patikrinti 10 proc. išduotų ilgalaikių leidimų. Viso vertinimui pasirinkta buvo pasirinkta 100 ilgalaikių leidimų: 51 leidimas kavinių, 49 leidimai visų kitų veiklos rūšių. Konkretūs imties vienetai pasirinkti nestatistinės atrankos profesiniu sprendimu būdu ir statistinės sisteminės atsitiktinės atrankos būdu - 2022 metų kavinių leidimai buvo skaičiuoti imant kas 5 elementą, 2023 m. kavinių leidimai buvo skaičiuoti imant kas 7 elementą, 2022 metų visų kitų veiklos rūšių leidimai buvo skaičiuoti imant kas 16 elementą, 2023 metų visų kitų veiklos rūšių leidimai buvo skaičiuoti imant kas 14 elementą. Pirmas vienetas pasirinktas atsitiktinai panaudojus random.org atsitiktinio skaičiaus skaičiuoklę.	▪ prieš išduodant leidimą gauti visi reikalingi suderinimai; ▪ leidimas veiklai išduotas patvirtintu viešųjų vietų prekybai ir paslaugų teikimui adresu; ▪ leidimo terminas atitinka teisės aktuose nustatytą laikotarpį; ▪ leidime nurodyta informacija atitinka pareiškėjo pateiktuose dokumentuose nurodytą informaciją; ▪ leidimas prekybai ir paslaugų teikimui viešose vietose išduotas per 3 darbo dienas nuo dokumentų pateikimo ir reikalingų suderinimų gavimo; ▪ leidimas prekybai iš kiosko, paviļono, nestacionarios lauko kavinės, išplėstose aptarnavimo vietose, laikinojo mobiliojo įrenginio (konteinerio) išduotas per 5 darbo dienas nuo dokumentų pateikimo ir reikalingų suderinimų gavimo; ▪ leidimas išduotas tik po rinkliavos sumokėjimo; ▪ sumokėta Tarybos nustatyto dydžio rinkliava; ▪ sutartyse esanti informacija atitinka konkurso skelbime ir pareiškėjo konkursiniame pasiūlyme pateiktą informaciją.
3. Vykdomos kontrolės efektyvumui trūksta veiksmingų poveikio priemonių	<u>Dokumentų peržiūra:</u> Nagrinėjome: ▪ Administracinių nusižengimų kodeksą; ▪ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose vietinės rinkliavos nuostatus, Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose tvarkos aprašą; ▪ KMSA direktoriaus įsakymu patvirtintą Prekybos ir paslaugų teikimo Klaipėdos miesto viešosiose vietose prašymų leidimams gauti priėmimo, derinimo, leidimų, leidimų dublikatų išdavimo,	Įvertinti ar: ▪ atliekami periodiniai tikrinimai, kurių metu tikrinama pagal išduotą leidimą vykdomos veiklos pobūdis, užimamas plotas, terminų laikymasis; ▪ atliekami periodiniai tikrinimai, kurių metu tikrinama sutarčių sąlygų (po konkurso) vykdymas;

	prekybos ir paslaugų teikimo laiko apribojimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo ▪ Nuolatinės komisijos Klaipėdos miesto savivaldybės viešųjų vietų prekiauti ir teikti paslaugas nuo (iš) laikinųjų įrenginių klausimams spręsti posėdžių protokolus. ▪ Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Palangos miestų savivaldybių prekybos ir paslaugų teikimo viešosiose vietose taisyklės; ▪ Aktualią teismų praktiką; ▪ Pasirašytas konkursinės sutartys. <u>Analizavome</u> ▪ KMSA Viešosios tvarkos skyriaus savaitinius planus (apimtis - 100 proc. audituojamu laikotarpiu rengti savaitiniai planai); ▪ KSMA Viešosios tvarkos skyriaus surašytus patikrinimų aktuose fiksuotus pažeidimus, vertinant kokių paskesnių veiksmų buvo imtasi (apimtis – 77 (100 proc.) audituojamu laikotarpiu po planinių patikrinimų surašyti patikrinimų aktai); ▪ Administracinių nusižengimų protokolus ir nutarimus (apimtis – 100 proc. audituojamu laikotarpiu po planinių patikrinimų surašyti protokolai ir nutarimai); ▪ Teiktus rašytinius reikalavimus asmenims dėl pažeidimų pašalinimo (apimtis - 100 proc. audituojamu laikotarpiu teikti rašytiniai reikalavimai); ▪ Paplūdimio zonų patikrinimo aktus (apimtis – 2 aktai (100 proc.)). <u>Stebėjimas ir apžiūra vietoje</u> Stebėjimui ir apžiūroms buvo taikyta atranka. Iš viso apžiūrėtos (atskirai ir kartu su KMSA Viešosios tvarkos skyriumi) 84 kavinės (78 išduoti leidimai bei 10 kavinių, kurios leidimų neturėjo), bei 48 kiti prekybininkai ir paslaugų teikėjai. Objektai buvo pasirinkti: kavinės - taikant nestatistinę atrankos metodą pagal profesinį sprendimą (KMSA Viešosios tvarkos skyriaus suplanuotus patikrinimus (jie atlieka matavimus), teritorinį kavinių išsidėstymą, populiariausias paslaugų teikimo vietas); visi kiti prekybininkai ir paslaugų teikėjai - taikant nestatistinę atrankos metodą pagal profesinį sprendimą (pagal faktinę situaciją apžiūrėtose vietose (atvejų tyrimas)). Stebėti KMSA Viešosios tvarkos skyriaus atliekami 43 išplėstų aptarnavimo vietų matavimai. <u>Paklausimai</u> Teikti paklausimai dėl paaiškinimų KMSA Licencijų ir leidimų bei Viešosios tvarkos skyriams.	▪ nustačius pažeidimus taikomos Administracinių nusižengimų kodekse nustatytos priemonės; ▪ nustačius pažeidimus taikomos Tarybos numatytos poveikio priemonės.
--	--	--